

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen	v upravnistvu prejemani:
celo leto K 24—	celo leto K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 5:50
na mesec 2—	na mesec 1:90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5, (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izloja vsak dan zvečer izvenredno modro in pravično.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Pomenovna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira. Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogsko:	za Nemčijo:
celo leto K 25—	celo leto K 28—
pol leta 13—	pol leta 14—
četrt leta 6:50	četrt leta 7:50
na mesec 2:30	na mesec 2:50

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znakma. Upravnistvo: Knaflcova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Minister Härtl proti Ljubljani.

Kakor smo že poročali, je dobil deželni odbor včeraj intimat deželne glade glede mestnega statuta ljubljanskega in občinskega volilnega reda, ki ga je sklenila klerikalno-nemška večina deželnega zbora. Ta intimat je prišel od ministrstva notranjih del in zahteval različne spremembe omenjenih dveh zakonov to „Unbeschadet der Stellung der Regierung“. To se pravi, da ministrski deželni odbor v tej zadevi, da bi hotel minister Härtl ta dva zakona priporočati za sankcijo, če se zgode spremembe, ki jih zahteva.

Premembe, ki jih zahteva minister Härtl so deloma stilistične, deloma pa jako važnega meritornega pomena. Tako zahteva premembo do glade diferenciranja doklad — to je vsled tega, ker se diferencirani doklad upirajo Nemci — in premembo določb glede odobrenja doklad.

Obenem je minister Härtl pozval deželni odbor, naj vse te premembe skeptira na podlagi takolimenovane „Lex Lampe“ in naj odgovori „mit tunlichster Beschleunigung“.

Zahtevanje ministra Härtla, naj deželni odbor na podlagi Lex Lampe sprejme te premembe, ki jih želi vlada, je naravnost poziv na postavostansvo. Lex Lampe daje namreč deželni odboru samo pravico za stilistične premembe, nikakor pa ne pravice za meritorne spremembe sklenjenih zakonov. Vzlic temu pa je minister Härtl na podlagi Lex Lampe zahteval, da deželni odbor sprejme te premembe. To zahtevanje je tako neuvučeno in gorostasto, da se celo klerikalnem ne zdi sprejemljivo, vsaj Slovenec javlja, da deželni odbor stvar vendar še enkrat pred deželni zbor, kar kaže, da se celo klerikalni zili prebudo zakonolomstvo, kar zahteva minister.

S tem dopisom na deželni odbor minister Härtl vsi javnosti pokazuje skrajno nasprotje napram Ljubljani in je posvedočil, da hoče po deželni zbori Ljubljani tak statut, kakor ga hočejo Nemci in klerikalei. „Tunlichste Beschleunigung“, s katero naj deželni odbor odgovori, priča jasno, da bi

rad še za časa gospodarstva vladnega komisarja na magistratu spravil celo stvar pod streho in jo če mogoče tudi uveljavil, celo brez deželnega zbora!

„Unbeschadet der Stellung der Regierung“ je minister Härtl zahteval, naj deželni odbor ugodi premembam, ki jih je predlagal ne da bi vprašal deželni zbor. Ali je hotel minister s tem samega sebe varovati ali pa je upošteval eventualnost, da bo morda v ministrskem svetu naletela na odpor tista določba statuta, ob kateri se minister Härtl sam ne spoštika, da namreč deželni odbor lahko inkorporira mestni občini ljubljanski tudi kmetijske občine ne glede na to, če je mesto in če so občine s tem zadovoljne? Ta določba je neuvučena in pomeni krvavo kršenje postav, a kakor se kaže, je ministru Härtlu vendar simpatična. Najbrž, ker upa, da bo s to določbo mogoče vzeti Ljubljani njen narodni in napredni značaj in jo potlačiti pod klerikalno - nemško oblast.

Korak, ki ga je storil minister Härtl, je pojasnil položaj in pokazal, kake želje in namene goji ministrstvo notranjih del napram Ljubljani.

Po drugi obletnici.

(»Slovenec« denuncijantom v spomin.)

I.

Zadnje čase se »Slovenec«, ki je priznano glasilo S.L.S. in ki stoji pod neposrednim vplivom ljubljanskega knezoškofa, vedno in vedno zopet peča z znanimi septemborskimi dogodki iz leta 1908. in skuša uveljaviti prepričanje, da jih ni vprizoril nihče drug, nego neko skrajno radikalno krilo narodno - napredne stranke, o katerem »Slovenec« trdi, da ga vodi nek mističen veleizdajalski velešrbski zarotniški konzorej, ki menda hoče z razburjanjem na nam sicer nejasen način pripraviti ugodna tla bržca za — srbsko invazijo! Za vsakega treznega človeka bi vsa ta gonja ne bila nič drugega nego smešna, ako ne bi »Slovenec« teh svojih preudarjenih izmišljotin vedno iznova poudarjal s toliko apodiktičnostjo, da končno tudi že res nekateri najivneži verjame-

jo v strahujoče velesrbske zarotnike in ako bi nemški listi teh »Slovenec« preudarjenih natočevanj ne pograbil s tolikim veseljem, samo da nas morejo črniti na zgoraj in zlasti narodno napredno stranko slikati kot organizacijo veleizdajalcev, katero treba v državnem, patrijotičnem interesu zatreti makari s silo. Smešno bi bilo to »Slovenec« besedovanje, ako bi ne bilo tako gnusno. Slovenec denuncira Slovenca brata kot veleizdajnika, čeprav se pri tem gnusnem poslu prav dobro zaveda, da je laž kar trdi, da je vse to le iz preudarka izmišljeno samo v ta namen, da bi z vladno pomočjo razbili stranko, ki je najmočnejša ovira njegovemu protislovenskemu, klerikalnemu in zgolj strankarsko samopašnemu nastopanju. »Slovenec« ve prav dobro, da med Slovenci sploh in prav tako tudi med pripadniki narodno - napredne stranke ni veleizdajalcev, še manj pa velesrbskih zarotnikov, ker tega ne dopušča sto in stokrat izpričana slovenska lojalnost in ker bi vsako tako gibanje med Slovenci ne imelo prav nikakega smisla. Prav tako dobro ve Slovenec, da tudi septemborskih dogodkov niso povzročili nikakršni mistični izdajalski posamniki, niti jih niso aranžirale mistične skupine, marveč da so se organski morali zgoditi kot odpor celokupnega naroda proti nemškim nasilnostim, katerim so v Ptuj bili izpostavljeni Slovenci vseh političnih struj. Zdalj stvar zavijati na drugo stran je »Slovenec« lahko, ker računa s tem, da so spomini na tedanje dni tudi med Slovenci že obledeli in zabrisani tako, da ni nemogoče, da bi se celo udeleženci vseh tedanjih dogodkov dali prepričati, da so tedanje manifestacije izvirale iz kalnih virov. Ker pa nam je na tem, da »Slovenec« enkrat za vselej izpodbiemo možnost laži in zavijanja, kar se tiče septemborskih dogodkov, jih hočemo »Slovenec« in Slovenec sploh poklicati v spomin in sicer z besedami »Slovenec« samega. Priobčevali bomo o teh dogodkih vse markantne odstavke »Slovenec« in sicer, gospod državni pravdnik, samo tiste, katerih v tistih burnih dneh niste konfiskovali. Na ta način bomo dokazali:

1. Da so septemborske nemire izzvala nemška nasilstva v Ptuj, ko so Nemci pretepali mirne Slovence, v Ptuj došlo na skupščino družbe sv. C in M;

2. da so bili na dogodkih v Ptujju udeleženi prav tako pripadniki »Slovenec« stranke;

3. da je »Slovenec« po ptujskih dogodkih prav tako, kakor ostalo slovensko časopisje zahteval zadoščenja za ptujška tolovajstva, ker so bili, kakor je zatrjeval »Slovenec« sam, žaljeni tudi njegovi ljudje, ki so

4. po njegovih besedah v Ptujju igrali nad vse veliko vlogo;

5. da je »Slovenec« o vseh teh dogodkih pisal tako radikalno, da se njegovi pristaši niso mogli, niso smeli vzdržati manifestaciji za slovensko čast, za slovensko samostojnost in svobodo in proti nasilnostim nemstva in nemških oblastev;

6. da je »Slovenec« imenom S. L. S. protestiral proti temu, da se ga k odpornim manifestacijam ni povabilo oficijalno in

7. da so se »Slovenec« in njegovi ljudje z radikalnim pisanjem in dejanji aktivno udeleževali vseh tedanjih manifestacij. Izkazalo pa se bo de iz »Slovenec« pisanja še nekaj drugega.

Videlo se bo, da je tiste dni »Slovenec« stal na radikalno slovenskem stališču, da se je z vso vnuemo ogreval za tedanje gibanje, ki je bilo, kakor je dokazoval sam, logična posledica štajerskih nemških nasilnosti in v svojem kasnejšem razvoju glasom »Slovenca« edinole naravna posledica oblastvenih nerodnosti v Ljubljani.

Vse to bomo dokazali z besedami »Slovenca« samega, katerega bomo ponatiskovali s toliko vestnostjo, da mu bo nemogoče zavijati in trditi, da ga potvarjamo. Edinole to svobosčino si bomo dovoljevali, da bomo podčrtavali, kar je za tedanje »Slovenec« stališče bistveno značilno.

Videlo se bo, da je tiste dni »Slovenec« stal na radikalno slovenskem stališču, da se je z vso vnuemo ogreval za tedanje gibanje, ki je bilo, kakor je dokazoval sam, logična posledica štajerskih nemških nasilnosti in v svojem kasnejšem razvoju glasom »Slovenca« edinole naravna posledica oblastvenih nerodnosti v Ljubljani.

Vse to bomo dokazali z besedami »Slovenca« samega, katerega bomo ponatiskovali s toliko vestnostjo, da mu bo nemogoče zavijati in trditi, da ga potvarjamo. Edinole to svobosčino si bomo dovoljevali, da bomo podčrtavali, kar je za tedanje »Slovenec« stališče bistveno značilno.

Videli bomo, ali bode Slovence potem, ko smo ga udarili z njegovimi lastnimi besedami, še imel pogum, nesramno pačiti istino in v gnusnem koristolovstvu in brezsrčnem breznačajstvu poštno narodnjake denuncirati kot veleizdajnike in zarotnike. — Obenem bomo pa v teh člankih izstotako iz »Slovenca« samega pokazali, kako je »Slovenec« polagoma — brez dvoma

celo smrdečih školjk, ker sicer lahko dosežemo namesto okrepčanja in oživljanja ravno nasprotno, ampak pili ga bomo iz snažnih, kristalnočistih kozarec. Ravno tako pa ne bomo pili poljubovalne slasti iz ust in ustnice, ker človeška usta so — žilibog, ne moremo si pomagati — kljub vsemu snažnejši še vedno kolikor toliko nesnažna in zdravju nevarna posoda. In kaj nam pomaga blagodejnost poljubovalne slasti, če se mora radi nesnažne posode izpremeniti v strup. Ravno isti, če ne še višji, efekt kot poljub doseže ljubkanje, pa naj si že oblajo v podajanju in stiskanju rok, v sprigajanju okrog pasu, v obhajenju ali božkanju ali v čem drugem. In ljubkanje je tista, v kolikor pač mogoče, čista posoda, ki iz nje lahko pijemo brez skrbi.

In če čisti narodi, ki pri njih pogosto ni v navadi in ki se samo ljubkajo, lahko žive brez poljuba prijetno življenje, tedaj bomo tudi mi lahko obajali brez njega, posebno ker se s poljubom nikakor ni treba odreči blagodejnosti poljubovalne slasti.

Če se otrok igra z nožem in mu ga hočajo vzeti, se brani, če pa rabijo silo, se joče in zato mu dajo v tolažbo kaj drugega v roke. In prav tako kot otrok je v tem oziru tudi naša družba. Starih navad, pa naj bi bile še tako nesmiselne in nevarne, ne da zlepa od sebe, rohani in preti, dokler ne dobi kot nadomestilo nekaj tem navadani vsi približno ekvivalentnega. In kaj naj bi dali kot nadomestilo za

na pritisk od zgoraj — zapuščal svoje radikalno slovensko stališče in se od njega korak za korakom oprežno oddaljeval, tako da se končno v dobi, ko njegovo nenarodno, še bolj rečeno protinarodno stališče zanj in za njegovo stranko več ni bilo usodepolne opasnosti, postavil na stališče, ki je njegovemu septemborskemu stališču diametralno nasprotno in raz katero sedaj z gnojnico denuncijacij poliva vse to, za kar se je bil tiste dni ogreval z vso srčno vnuemo. Je pač tako, da je takrat govorilo njegovo srce, danes pa mu narekuje edinole strankarsko koristolovstvo. Saj nam ni mogoče verjeti, da je možna tolika izpričenost, da bi bil »Slovenec« tiste dni plamtel za poštno slovensko stvar edinole za to, ker je kazal račun, da bi bilo zanj in za njegovo stranko preopasno, če bi plaval proti tedanjemu toku.

Sedaj pa zasledujmo genetični — razvoj tedanjih dogodkov na podlagi »Slovenec« poročil.

»Slovenec« št. 210, dne 14. septembra v dnevni novici »Družba sv. C in M.« O družbenem zborovanju v Ptujju: »Ako bi tam ne branilo naše katoliške kmečke ljudstvo bojazljivih liberalnih slovenskih škričev pred nemškimi surovostmi, bi skupščina bila razbita. Kjer je v istini treba odporne sile, najti je le v naših vrstah.«

»Slovenec« št. 210 z dne 14. septembra piše v članku »25. skupščina družbe sv. Cirila in Metoda v Ptujju. Nemške surovosti:« »Letošnja skupščina družbe sv. C in M. v Ptujju je dala nemški fakinaži povod za razgrajanje in surovosti, kakoršnih smo navajeni samo po južnostajerskih nemčurskih gnezdih. Nemški listi so že par dni vzdigovali nemški tabor proti nesramnim Slovincem, ki si n-pajo zborovati na svetih nemških tleh. Ker pa je Ptuj tako nemški, da ni mogel odvrniti »napada«, so prosili za pomoč svoje brate po vsem štajersku. In res so se ti odzvali v dokajšnjem številu, prvi seveda burški. . . . »Windische Hunde«, »Lausbuben« in podobne psovke so letele na slovenske goste, ki so pa ta izbruh nemške kulture prenesli s prezirajočo hladnokrvnostjo. . . . Prepevajo slovenski pesmi se je napotila nato množica v »Narodni dom«, spremlja-

LISTEK.

Nekaj o poljubu in poljubovanju.

Spisal Ivan Vandot.

(Komec.)

Pa tudi druge osebe zlasti ženske poljubujejo otroke, posebno pri običajni mislijo, da to zahteva družbeni takt in odika. V resnici pa je to črna netaktnost in znamenje plitvosti.

Neverjetno je, koliko mora prebrat otrok pred ženskimi ustnicami. In strasno se moti, kdor misli, da to poljubovanje izvira iz ljubezni otroka. To je samo puhla formalnost ali grda razvada. In če se tupa-tupa res javlja kosček ljubezni, bi se lahko izkazal na drug, če ne ravno koristen, pa vsaj otroku neškodljiv način. Saj je vendar nežno otroško telo tako slabotno v boju proti raznim boleznim in tako lahko vanj vdere kužne kali, ki se prenašajo najj s poljubom. Nemogoče je sicer dokazati, kje in kako se je okužil ta otrok, oboleni otrok, vendar pa je čisto gotovo, da je ravno poljubovanje otrok velikega odstopka obolenja otrok. In ravno zato prava moderna mati ne bo pustila poljubovati svoje otroka prav nikomur in onih, ki bi se drznili to storiti, ne bo pogostila po načelih slovanske gostoljubno-

sti, ampak jih bo brez pardona pahnila čez prag svoje hiše; kajti nobeden bič ni preoster, da bi se moglo z njim dovolj ožigosati netaktno in nevarno poljubovanje ter lopovski čevsanje otrok.

Tudi dobimo v naši družbi poljubovalno perverzno ljudi, ki poljubujejo vse, kar jim pride pod roko, posebno pse. Ne bije ta perversnost samo človeškemu dostojanstvu in obraz, ampak tudi najprimitivnejši higijeni. Ravno v zadnjem času so vstali ljudje, ki skušajo — nasproti staremu mnenju, da je pes največji prijatelj človekov — dokazati, da je pes največji sovražnik človeškega rodu največ radi zdravstvenih ozirrov. Ta trditve je gotovo pretirana, ker pes je vedno dober prijatelj človekov, če se ga moderni družbi primerno ne guje. In če se pomisli, kje vse stika pes s svojim gobeem in koliko kužnih kali nosi lahko na njem, tedaj se mora vzbuditi v človeku naravnost gnus do tistih ljudi, ki pse poljubujejo. Marsikdo bi mislil, da so tega zmožne samo ekcentrične device in da dobimo poljubovalno perversnost samo pri njih, a že kratek pogled v deželo poljubovanja nas pouči, da je tudi med drugimi ta perversnost nad vse pričakovanje razširjena.

Odvč bi bilo dalje razpravljati o razmerju raznega poljubovanja do higijene, saj je jasno kot beli dan, da je vsak poljub v zdravstvenem oziru pomisleka vreden, pa naj se že poljubujejo zdravi ali nezdravi, odrasli

ali neodrasli. In na podlagi navedenih dejstev je čisto lahko pravično rešiti oskulistično vprašanje, vprašanje, kakšno stališče naj zavzame moderna družba napram poljubu.

Ker so vsi poljubi razen živega puhli, smešni, nenravni, niso samo nevedni, da jih goji človeška družba, ampak so ji naravnost v sramoto. In ker ti poljubi izvirajo kot spaki iz živega — ki je pa jako redek — mora izginiti tudi ta. Iz stvari same namreč izvira, da prodaja vsak svoje poljube kot pristno — naravne, žive poljube ravno tako kot prodaja čiftni ničvredne snovi za pristno zlato. V prvi vrsti pa bijejo higijeni v obziru brezizjemno vsi poljubi z živim vred in so faktično prav pogosto varu obolenja, zato se mora — žilibog — glasiti naša pravična, objektivna sodba: Proč s poljubovanjem, smrt poljubu!

O, vena, du bo zažvekal ta in ovi — zažvekal bo, zarotnik in robel: Začisto, nemško! Ojajaj, ogledil se je Slovec in nas hoče oropati! Bogve iz katerega koba življenje domovine se je ogledil in hoče oropati Slovečki nad spet ene slasti, ki mu rosi hladilo v vedno tepajo dušo!

Toda temu ni tako. Lopov bi bil, največji lopov, kdor bi skušal človeka oropati kontaktne ali poljubovalne slasti. Pri antioeskulističnem gibanju pa ne gre za slast, gre samo za posodo, ki naj iz nje pijemo blagodejnost te slasti. Gotovo ne bomo pili rujnega vinca iz blatnih ali

celo smrdečih školjk, ker sicer lahko dosežemo namesto okrepčanja in oživljanja ravno nasprotno, ampak pili ga bomo iz snažnih, kristalnočistih kozarec. Ravno tako pa ne bomo pili poljubovalne slasti iz ust in ustnice, ker človeška usta so — žilibog, ne moremo si pomagati — kljub vsemu snažnejši še vedno kolikor toliko nesnažna in zdravju nevarna posoda. In kaj nam pomaga blagodejnost poljubovalne slasti, če se mora radi nesnažne posode izpremeniti v strup. Ravno isti, če ne še višji, efekt kot poljub doseže ljubkanje, pa naj si že oblajo v podajanju in stiskanju rok, v sprigajanju okrog pasu, v obhajenju ali božkanju ali v čem drugem. In ljubkanje je tista, v kolikor pač mogoče, čista posoda, ki iz nje lahko pijemo brez skrbi.

In če čisti narodi, ki pri njih pogosto ni v navadi in ki se samo ljubkajo, lahko žive brez poljuba prijetno življenje, tedaj bomo tudi mi lahko obajali brez njega, posebno ker se s poljubom nikakor ni treba odreči blagodejnosti poljubovalne slasti.

Če se otrok igra z nožem in mu ga hočajo vzeti, se brani, če pa rabijo silo, se joče in zato mu dajo v tolažbo kaj drugega v roke. In prav tako kot otrok je v tem oziru tudi naša družba. Starih navad, pa naj bi bile še tako nesmiselne in nevarne, ne da zlepa od sebe, rohani in preti, dokler ne dobi kot nadomestilo nekaj tem navadani vsi približno ekvivalentnega. In kaj naj bi dali kot nadomestilo za

poljub? Ničesar drugega nimamo kot dokaz, da se z ljubkanjem ravno isto doseže kot s poljubom, če ne ravno v višji pa vsaj v isti meri, in poziv na zdrav človeški razum. In to nadomestilo razumnemu človeku popolnoma zadostuje in zato bo poljub najhitreje izumiral med izobraženimi ljudmi, dasi je bil poprej in je tudi še zdaj med njimi najbolj razširjen.

S temi vrsticami pa nikakor nisem skušal izzvati kako sistematično antioeskulistično gonjo. Z njimi hočem doseči v prvi vrsti, da se odpravi nesrečno poljubovanje otrok in da čenjeje v tem oziru poklicani ljudje zlasti matere z vso možno čuječnostjo. V drugi vrsti pa sem hotel jasno razsvetliti vso gnulobo in nevarnost poljubovanja.

Vem sicer, da se človeška družba na en mah ne bo odpovedala poljubu, a popolnoma prepričan sem, da se bo poljub čimdalje bolj omejeval in da bo prej ali slej vsled danih razmer izginil vsaj iz javnosti. Kar se pa godi v skrivnem zatišju, za to pa naša družba ni več odgovorna.

V tretji vrsti pa sem hotel razveseliti in potrditi one, ki so proti poljubu in so — ne ravno bogve kako redko — raztreseni po svetu in osamljeni tavajo v svojem naziranjju. In če sem to dosegel, sem dosegel svoj namen, namen, ki ne more nikomur škodovati, ampak je naši družbi samo v blagor. In zato kličem vsem:

Ljubimo se med sabo — brez poljuba.

na voljo. "Nemci" so se na miru
na Slovence, kaj, nepopolna z re-
le- in modro - barvano vodo. Napad-
si so tudi dejansko nekaj Slovenec-
vendar pa niso mogli ugoditi povsem
svoji bojazljivosti, ker je bilo med
Slovenci kakih poldrug sto tisočih
fantov in moš... Prvotnost...
kaze na surove izgrede podivjane
množice... (Sledi objektivno po-
ročilo o zborovanju)... "Sloven-
ci... ljudska veselica. Kmalu po 3.
uri so se čuli z ulice glasovi, ki so pri-
šli, da si je zjutrajna banda krepila
med dnevnim z uspehom svoja grla
po raznih knjapah. Začelo se je pred
"Narodnim domom" zopet bajljanje,
psovanje, obmetavanje z jači itd.
Stvar je dospela tako daleč, da člo-
vek na cesti ni bil varen življenja...
Navzoči državni poslanci so morali
novovno intervenirati v led kriv-
nih aretacij in zagotoviti udelež-
nem, odhajajočim na vlak, varen od-
hod.

"Slovenec" št. 211 z dne 15. sep-
tembra, piše med Stajerskimi novicami:
Nemški surovosti v Ptuj. Iz
Ptuja se poroča, da so v nedeljo nem-
ški suraveži napadli tudi župnika
Freibergerja, ga strahovito pretepli in
mu razargali vse obleke. V nedeljo po-
sodbe se je pripetilo iz Maribora
nekaj kmečkih ljudi, večinoma žen-
ske, katere so šle na romanje v Ru-
še. Burši in njih pomagači so kmeč-
ke ljudi napadli, jim vzeli krč, ga
leptali z nogami ter pljuvali po
njem. Zvečer se je na vlaku spravilo
4 do 5 akademikov v poseben odde-
lek, burši so vrel v isti vagon, pog-
niti luč in v temi udrihali s palicami
in suvali po njih itd.

Dne 16. septembra poroča "Slo-
venec" iz občinskega sveta ljubljans-
kega glede nemških demonstracij v
Ptuj: "Dr. Oražen utemelji sledečo
revolucijo, ki soglasno obveša: Ob-
činski svet stolnega mesta Ljubljane
protestira ogorčeno proti surovim na-
padom na mirne Slovence o priliki
skupščine "Družbe sv. C. in M." v
Ptuj in pozivlja gospoda župana, da
izporeči to ogorčenje ministru za no-
tranje zadeve in da vloži protest pro-
ti temu, da c. kr. državne oblasti v
Ptuj niso storile nikakega koraka v
obrambo Slovencev."

K temu poročilu "Slovenec" ne
dostavlja nikakega komentarja, kar
pomenja v žurnalističnem žargonu
toliko, kakor da za povsem odobrava.

17. septembra pravi "Slovenec"
v notici: "Kaj razumejo Stajerski
Nemci pod besedo »dostojnost«? On-
dili smo se, da so se godili taki po-
boji in ropi pred očmi oziroma v za-
vetju policije in župana Ortniga....
Messerhelden se lahko menjuje vso
to vsenemsko spodnjestajersko faki-
nazo, ki je zadnja nedeljo na bandi-
ski način napadel Slovence."

V isti številki piše med ljubljans-
skimi novicami:

Grünov spomenik je bil ponoci
pomazan. Nemci naj radi tega ne bo-
do prehladi. Čujemo, da je bilo po
ptujskih ulicah nabranih nekaj tisoč
narih jaje, ki se v nedeljo nad Slovence
v Ptuj niso razletela, in s to nem-
ško kulturo je bil danes ponoci pomaz-
an Grünov spomenik. Nemci naj se
torej ne jeze nad "svojo kulturo."
"Razburjenje vseh dogodkov v Ptuj-
ju je tudi v Ljubljani zelo veliko...
(Potem govori o bumlu Karnijol-
cev.) Vsako nemško izzivanje ob se-
danji razburjenosti ne bo imelo za
Nemce dobrih posledic. Razume se,
da ljubljansko občinstvo nemških iz-
zivanja ne bo trpelo."

NH. Tako piše "Slovenec" 17.
septembra, ko o kakih demonstracijah
ali sploh manifestacijah od strani
Slovencev še duha ni bilo. Menimo
ra, da tako pisanje pač ni takšno, da
bi ljudi od manifestacij odvračalo.

V isti številki napada Karlo
Luhar, kakor narodno izdajco.
Pravi, da je obrnil plasec po vetru, ko
mu je boljše kazalo, da takim »znača-
jem« naj bi se kaj »zelo« Proč s čr-
no - rdečo - žolto pa tudi z rdečo nem-
skotarijo!

Dne 18. septembra prinaša "Slo-
venec" med dnevnimi novicami po-
natis iz "Slov. Gospodarja": Ptuj.
Tolovajski napad nemških in nem-
škotarskih barab na Slovence v Ptuj-
ju daje povod mnogoterim mislim, ki
se porajajo človeku, ki pazno razmo-
tljivo položi. Popolnoma smo prepri-
čani, da bodo okoliški Slovence nem-
škimi in nemškotarskim trgovcem in go-
stinstvarjem dali primeren odgovor!
Posebno se v tem oziru pričakujemo
krepkega odpora od slovenskih žen in
delet, ki so bile po nemških nesram-
nih tako žaljene v svojem verskem
čuvstvu....

Isteza dne piše med ljubljanski-
mi novicami: "Razburjenje vseh do-
godkov v Ptuj je včeraj posebno
mladinci dalo povod, da je cel dan
iskala buršev.... Buršev ni bilo.
Zvečer okoli 9. ure je bilo mnogo
mladih ljudi zbranih pred kolodvor-
om, a ker buršev ni bilo, šli so proti
kazini. Pri Selenburgovih ulicah je
demonstrante ustavilo par policajev
in jih niso pustili naprej. Pozneje so
demonstrante po Wolfvovih ulicah,
kjer so ustavili tudi neki avtomobil,
hoteli pred kazino, pa je povsod poli-
cija jim prestregla pot. Za danes zve-

čer je konstatirano vojaško. Svati-
ma mladinci, naj se ne pokaže v no-
vost! Naj proti nemški okupaciji
se mora izgovoriti na narodno gmo-
darstvo potjo!"

Tako torej je pisal "Slovenec" že
preden je prišlo do manifestacijske-
ga zborovanja v "Nemščem domu".
Kaj pa vprašamo: Ali se in to ob-
stojnost? basad javlja tudi le ena
kazninsko tožba vplivov, kdo po-
zi-va na odpor? Kje so tukaj srbski za-
robniki? kje volodajalec? Ali jih ne
moremo izslediti, razum morša v
Slovenčevemu uredništvu.

Dnevne vesti.

+ Pasivna rezistenca na južni
železnici. Vodstvo južne železnice
skuša javnost na vse načine zbegati
in jo glede uspehov pasivne rezisten-
ce spraviti v zmotu. Toda vse nič ne
pomaga. Rezistenca zadržuje uspešno
ves tovrstni promet in so nekatere
postaje, med njimi na pr. Maribor
že popolnoma zavarokadranne. Še bolj
menda kakor vodstvo samo jezi to
socijalne demokrate. V Gradcu so ne-
kateri socijalni demokratje že začeli
tekmovati, kdo bo več rezistentov de-
numeriral. Nasprotje med socijalnimi
demokrati in drugim obojem se je
silno poostrišlo.

+ Minister Härtl proti Ljublja-
ni. Dopsis, ki ga je minister Härtl
poslal deželnemu odboru in o kate-
rem govorimo na drugem mestu, na-
pravlja vtisk, da hoče minister ka-
znovati Ljubljano, ker je prišlo do
razpusta občinskega sveta. Pa še več!
Minister zahteva, naj mu dež. odgo-
vori »mit tunliehter Beschleini-
gung«. Ministru se torej mudi in si-
cer hudo mudi in to iz razumljivega
vzroka. Rad bi imel, naj bi se nove
volitve v obč. svet vršile že po no-
vem volilnem redu, rad bi imel, da bi
bil novi volilni red sankcioniran,
še predno se bodo v smislu zakona
merale nove volitve razpisati, tako
da bo lahko ostal vladni komisar na
rotažu še več mesecev in da bo vlad-
ni komisar sestavil imenik volilcev
in vodil volitve.

+ Druga obletnica september-
skih dogodkov. Danes zjutraj je bila
v trnovski župni cerkvi masa-zadu-
šnica za Adamiča in Lundra. Maše,
ki jo je daroval gospod župnik Vr-
hovnik, se je udeležilo ogromno
množico narodnega občinstva. Grob
Adamičev in Lunderov na pokopali-
šču je okrašen. V ostalem vladu v
mestu najlepši red in mir in se je zo-
pet izkazalo, da so bile vse častno-
ne priprave popolnoma nepotrebne.
Nepotrebne namreč zaradi miru in
reda; na Dunaju pa bodo seveda
rekli, da se je samo tem pripravam
zahvaliti, da red in mir nista bila
motena. In častili bodo modrost ba-
rona Schwarza popolnoma tako, ka-
kor si on želi, da jo časte in cenijo.

+ Slovenske paralele na dr-
žavni gimnaziji v Gorici. Za parale-
le I. razreda, slovenske in italijans-
ke, je dovolila vlada šteli 50 di-
jakov za vsako paralelo, torej 50
slovenskih, 50 italijanskih učencev.
To število je pa za Slovence na vsak
način premajhno. Mi hočemo, da se
število ne omeji, ampak da se določi
tako, da se more sprejeti vse, ki pre-
stanejo vsprejemni izpit, v slovenski
razred. Vlada je omejila število pri
Slovenih in Italijanih zato, da more
napolniti nemški razred. Račun jej
kaže, da kar je čez 50 slovenskih in
čez 50 italijanskih dijakov, je prištetih
Nemcem, da bo število okoli 50, in tu
je cel prvi nemški razred. Vlada hoče
obdržati nemško gimnazijo v Gorici,
zato je omejila število in zato je ča-
kala prvega vpisovanja, na kar je šle
definitivno odločila otvoritev pa-
ralel na gimnaziji v Gorici. Pokli-
ceni faktorji morajo izposlovati pri
vladi, da opusti pri paralelah ome-
jeno število.

+ Šolske zahteve goriških Itali-
janov. V nedeljo je imela »Zveza ita-
lijanskih učiteljev« shod v Gorici, na
katerem so govorili o zahtevani za-
sebi italijanski gimnaziji v Gorici,
o dovoljenih italijanskih paralelah
na državni gimnaziji v Gorici, zgra-
dali so se nad slovenskimi paralelami
na omenjeni gimnaziji, potem so
se menili o slovenskem učiteljskem
ter o potrebi delitve ženskega učite-
ljišča v Gorici. Sprejeli so tozadevne
resolucije seveda soglasno. Govorili
so: profesor Granello, župan
Bombig, dijak Boneš ter učitelj
Pasqualis in končno profesor
Pasin. Kar nganjajo ti ljudje, je
že otročje smešno. Pasqualis je že
opetovano preganjal slovensko moč-
ko učiteljske iz Gorice, pa vendar še
stoji in ostane v Gorici. Pravili so, da
je Bienerth obljubil, da se premesti
moško slovensko učiteljske v Sol-
kan ter da je obljubil namestnik
Hohenlohe že zdavnaj delitev ženske-
ga učiteljskega, pa le ni še nič. Inter-
esantno je to, da se najprej ropotali
proti slovenskemu učiteljskem in pro-
ti Slovincem, proti koncu shoda šole
je bolj na kratko prof. Pasini raz-
pravljal o italijanski zasebni gimna-
ziji in o paralelah. Se vidi, da jim

je več le za neko nesumno »gupa«, kot
pa za šolsko vprašanje. Tak ošod, kot
je bil v nedeljo, je naravnost smešen.
Učiteljske, slovenske močice in žo-
sko, ostane v Gorici, v Gorici bodo
slovenske paralele in pa tudi ita-
lijanske, kajti italijanski starši, ki
imajo skrbeti za bodočnost svojih
otrok, so malo menijo za bodočnost
in neumnosti, katere uganjajo neki
italijanski prenapetosti. Omenjamo
še, da je vlada odšla Italijanom
prošnjo za zasebno gimnazijo iz raz-
loga, kar niso zadostili predpisane
glede učiteljskega osebja. Vlada je
najbrže uvidela, da bi bile italijanske
zasebna gimnazija v Gorici pravi
irrendentovski šolski zavod.

+ In šolske službe. Viktor Jak-
lič, učitelj na učiteljskem v Ljubljani,
Marija Šmepa, učiteljica na vademici
in Josip Gorečan, telovadni učitelj
na učiteljskem v Ljubljani, so pomak-
njeni v IX. čin. razred.

+ Naš Hotel. V večerni izdaji
»Slov. Naroda« začnemo jutri priob-
čevati delo, zanimiv roman iz sodob-
nega ljubljanskega življenja. Ta ob-
širni roman »Mimo« je opisan ugleden
mlajši pisatelj, ki je s svojimi po-
vestmi v »Slov. Narod« in svojimi
studijami v »Naših Zapisnikih« že do-
kazal svoj pisateljski talent. Pozna-
valci delavskih razmer, zlasti v to-
bačni tovarni in pa malomeščanskih
krogov ljubljanskih našli bodo v tem
romanu sliko iz resničnega življenja.

+ Usposobljenostne preizkušnje
za obč. ljudske in za meščanske šole
v jesenskem terminu se prične pri c.
kr. izpraševalni komisiji v Ljubljani
v petek, dne 4. novembra ob 8. uri na
učiteljskem v Ljubljani. Pravilno
opremljene prošnje za pripest k
usposobljenosti preizkušnji je po
predpisanim službenem potu pravo-
časno vložiti tako, da bodo 27. okto-
bra v rokah izpraševalne komisije.

+ Pregledovanje hiš po zdrav-
stvenih komisijah. Piše se nam: V
včerajšnjem »Slov. Narod« se na-
znanja za magistrata, da se je poos-
trila revizija na trgu, osobito sadja in
zelenjave in da zdravstvene komisije
pregledujejo hiše, da se odkrijejo ozi-
roma odpravijo morebitni zdravstve-
ni nedostatki. Od vsega srca bi pripo-
ročali tem komisijam, da pregledajo
kleti, kjer imajo branjeve spravljeno
sadje in zelenjavo. Našli bodo
tam cele kupe podgan, ki oblezejo
vsako stvar, ki se potem prodaja na
trgu. Podnevi so seveda podgane
skrite, ponoči pa pridejo na lov, ki se
jim vselej prav dobro obnese.

+ Uboga drevesa! Piše se nam:
Pred tedni ste opozorili, da bi se naj
gazilo na letos zasajene kostanje na
Prulah, kjer zidajo novo šolo. Ali mi-
slite, da so kaj zalegle Vaše besede?
Čisto nič. Par dreves je res ograjenih,
večina izmed njih je pa prepuščena
vsem nesrečam in hudobnostim mi-
movozežih in mimoidočih. Ni ga drev-
esa, ki bi ne bilo ali obrezano ali
odgrinjeno. Ze samo na sebi bi bilo
potrebno, da bi drevesa, ki so še mla-
da, dobila opore v obliki kolov, tu pa
se dela z njimi, kot bi bili javni na-
nadi postavljeni za par mesecev in
in kakor bi vse skupaj ne veljalo niti
solida. Rajši nič kot tako gojenje na-
sadev. Sicer bi bil pa za Prule kriva-
v potreben kak stražnik, ki bi imel
večkrat dosti opraviti.

+ Obešenca so našli v gozdu »Baj-
lovce« v občini Dobrunje. Star je
kakih 30 do 40 let. Pri njem se je na-
šel črna dežnik, črna klobuk, politer-
ka steklenica z napisom »Cognac«,
rebrna ura s srebrno verzičico in
kompasom kot priveskom ter denar-
nica z 19 K 86 v denarja.

+ Velika pobožnost. V nedeljo po-
poldne je na postaji v Domžalah pred
prihodom vlaka iz Kamnika mlad
dr. kaplan vzbujal splošno pozornost.
Stal je ob železniškem tiru in molil
brevir s tako demonstrativno pobož-
nostjo, tako ostentativno in izživajo-
če, da se mu je vse smejało. Cma-
kal je z ustmi, kot bi jedel žgance, tu-
in tam švignil z očmi Evlišku, potem pa
spet odpiral usta, da se je bilo bati
da bo snedel brevir. Ker so nekateri
mladi kaplani zelo domisljavi, je
soditi, da je fant hotel s svojim obna-
šanjem gledalecem imponirati in jim
pokazati, kako strašnega velika je
njegova pobožnost. Pa ljudje niso
prišli do tega prepričanja, ampak so
smatrali, da mora biti ali nekoliko
prifrknjen ali pa je velik komedi-
jant.

+ Nesreča. Ko je včeraj 31letni
delavec Anton Eržen iz Smartnega
pri Litiji v gozdu sekal drva, se je
vskal v levo nogo ter tako poškodo-
val, da so ga morali prepeljati v de-
želno bolnišnico.

+ Živinska žena. Zvečer dne 15. t.
m. je prišel gostac Andrej Obreza s
Klanca v litijemskem okraju nekoliko
pijan domov. Žena ga je začela takoj
zmerjati, vrgla ga je na tla, ter da-
vila za vrat. Slednjič je moža polila
s petrolejem ter ga zažgala. Propa-
ljali so zelo nevarno opočenega
Obrezo v deželno bolnišnico, ženo so
pa zaprli.

+ Za reditev življenja je primarna
delodavca vlada Apoloniji Andrejani
na Žirovskem Vrhu pri Sv. Urbanu

mesec 27. 8. 20 v, ker je rošila iz
ognja poldrugo leto starega otroka.

+ Planinske kočje. Vsed krasnega
vremena ostanejo naslednje kočje
Slov. plan. društva še odprte in si-
cer: Triglavski dom na Kredarici do
28. septembra, Aljažev dom v Vratih
do 3. oktobra in Vodnikova kočja na
Velom polju do 26. septembra.

+ Pekar v Beču pri St. Petru na
Kraun. V nedeljo ponoči je izbruhnil
v hiši gospodnje Tomšič (gospo-
dar je v Ameriki) nenadoma ogenj,
ki so ga Bečki fantje takoj zapazili
ter prišli na pomoč. Rešili so z veli-
ko požrtvovalnostjo iz dima in ognja
v sobi splošno ženo in otroke. Kmalu
pa je prihitelo še gasilno društvo iz
Zagorja, ki je s svojo vrlo izvežbano
četo (vseh skupaj 22 moš) pomagalo
gasiti, da se je omejil ogenj le na to
hišo. Poslopje je bilo zavarovano pri
banki »Slaviji« in enako okoli stoji-
ča; zato je prav, da banka z veliko
podporo pomore vrlomu društvu, ki
je bilo v kratkem času že tretjič v
ognju.

+ Iz Kozjega nam piše prijatelj
našega lista: V Sevnici ob Savi je
umrl dne 12. t. m. v visoki starosti
potjaki župnik Martin Kragl. Pokoj-
nik je bil vrl Slovence, ki ni poznal
strankarske razlike med Slovenci,
vzoren duhovnik in blaga duša — naj
mu bo lahka domača zemljica! Pred
kratkom so se vršile tukaj občinske
volitve; čudom smo se čudili, ko smo
izvedeli, da je bil izvoljen za odborni-
ka v I. volilnem razredu Alojzij Kra-
gora, vpokojeni graščinski oskrbnik.
Mož je sicer rodom Čeh ali po vsem
Stajerskem poznat kot hud nasprot-
nik Slovanov, in čeravno prebiva
okoli 20 let v Kozjem, ne zna sloven-
ščino niti za silo in mrevari tudi nem-
ščino, kakor gornjestajerski kmet.
Morda nam razodene kdo vzrok tega
čudnega postopanja volilcev I. volil-
nega razreda, potem bomo nekaj več
povedali o tem možaku. Naša požar-
na bramba se ne gane, celo tekoče le-
to nismo videli nobene vaje, ter se je
nehalo tudi pobirati udine. To je
tem bolj obžalovanja vredno, ker se
je uvedlo lansko leto slovensko po-
veljevanje pri požarni brambi; upe-
mo, da zadostujejo te vrste, da začne
to prepotrebno društvo vnovič delo-
vati.

+ Ali mora avtomobilist plačati
mitnino? Te dni se je peljal neki av-
tomobilist s svojim malim avtomobi-
lom skozi Celje. Ko je dirjal mimo
mitnice, je začel mitniški paznik kri-
čati na vse grlo, naj vendar avtomobi-
list ustavi svoj voz. Mož je mislil,
da se je zgodila kaka nesreča, zato je
res ustavil avtomobil ter se vrnil na
mitnico. »Kakor se meni dozdeva, go-
spod avtomobilist, še niste plačali
mitnine«, ga nahnuli paznik. »Od
kdaj vraga vendar se plačuje od av-
tomobilov mitnina?« vpraša presene-
čeni avtomobilist. »Od samokolnic
in dvokolnic se plačuje vedno po 14 vin.
in zato morate tudi vi plačati od svo-
jega voza 14 vin.« Avtomobilist naj
je še tako premišljal, v kakem soro-
du je njegov avtomobil s samokolni-
cami in dvokolnicami, plačati je mo-
ral strogemu pazniku 14 vin., da jo
je mogel dalje odkuriti s svojo »sa-
mokolnico«.

+ Nevaren požigalec. V teku za-
dnjih štirih let se je primerilo v ljut-
tomerskem okraju na Stajerskem ne-
navadno veliko število požarov.
Ljudje so bili v velikanskem strahu,
kajti vedeli so, da je med njimi hu-
dobnež, ki jim uničuje vse premože-
nje, pa ga nikakor niso mogli izse-
diti. Zdaj se je posrečilo oznikom v
St. Jurju ob Ščavnici, da so dobili
brezvestnega človeka v svoje roke.
To je 23letni kočarjev sin Jernej Šek
iz Drakovcev pri Mali Nedelji. Šek je
sam izdeloval neko gorljivo tvarino,
s katero je namazal stvari, ki se rade
vnamejo. Dotična tvarina se vname
še le čez več ur, zato je bil Šek vselej
že daleč od kraja, kjer je zanetil po-
žar. Zaradi tega mu je bilo pa tudi
tako težko priti na sled. Šek prizna-
va, da je zažgal kakih trideset poslo-
pij. Iz tega priznanja je razvidno, da
je napravil brezvestni človek ogrom-
no škodo in da je marsikakega po-
sestnika spravil na beraško palico.
Šek pravi, da ni zažgal vsled mašče-
vanja, marveč zato, ker je tako rad
opazoval požar. Že kot otrok se je
najrajši igral z vžigalicami. Ljudje
si bodo zdaj gotovo oddahnil in bodo
brez skrbi spali vsaj toliko časa, do-
kler bo Šek v zaporu v Ljutomeru.
Največ zaslug na tem, da je prišel
požigalec pravici v roke, imajo oro-
žniški stražmojster Sindelar, ter oro-
žnikpa Cizerl in Kavčič.

+ Ponesrečen beg. Kovaški pomoč-
nik Karel H. iz Podgora pri Gorici je
bil do včeraj toliko časa na hrani pri
neki stranki na Poljanah, da je na-
pravil čez 20 K dolga. Včeraj jo je
hotel pa natihoma odkuriti nekam z
vlakom, a se mu ni posrečilo, ker ga
je takoj pri prihodu na kolodvor
oprejel stražnik in aretoval. Oddalil
so ga sodišče.

+ Ponesrečen golfofija. Iz Trsta
poročajo: Tukajšnja filijanka kredit-
nega združenja je dobila 15. t. m. od dal-
matinskega zemljiško - kreditnega
zavoda v Zadru pismeno naročilo,
naj nakupi Vincenc Delpic - Vuka-

čicu v Dvorniku ob. S. R. A. Jozetu
Kopičku v Gružu 16.500 K v denar-
nih piemih. Ker je bilo naročilo po-
polnoma po predpisih napravljeno,
je banka izvršila naročilo, obenem pa
sporočila zemljiško - kreditnemu za-
vodu v Zadru, da je naročilo izvršila.
Ta je pa brzjovno odgovoril, da je
naročilo ponarejeno in da je inhibi-
ral na pošti izročitev denarnih pisem
adresatu. Faktično je v soboto pošta
denarna pisma kreditnemu zavodu
vrnila. Stvar preiskuje sodišče.

+ Gest zabodel krčmarja. V nede-
ljo zvečer je prišel nek 23letni Tulij
Fait, stanujoč v ulici Madonina v
Trstu, v krčmo Josipa Pavlo v uli-
ci Scolinata v Trstu št. 2 in zahteval
dalmatinskega vina, katerega je tudi
dobil. Ker je bil že pijan in je le še za-
hteval, mu krčmar ni hotel ustreči,
temveč ga je pozval naj zapusti go-
stilno, česar pa razsajajoči Fait ni ho-
tel, dokler ga ni Pavelo vrgel čez
prag. — Ali Fait se je kmalu vrnil v
družbi svojega brata Mario ter po
kratkih opazkah zabodel z vso močjo
s čevljarškim nožem Pavlo v prsa
ter zbežal. Pavelo se je v krvi zgru-
dil. Poklicali so zdravnika, ki je dal
težko ranjenega nemudoma odpelja-
ti v bolnišnico. Ali le težko, da ga
rešijo, ker ima prebodena pljuča. —
Faita išče policija. Mario Fait je iz-
javil, da ni vedel, zakaj ga hoče ime-
ti brat seboj in kaj sploh namerava.

+ Griža med vojaštvom. Med irža-
škim vojaštvom razsaja krvava griža.
Mnogo vojakov in častnikov leži
bolnih, kar pa vojaška oblast pri-
kriva.

+ Pojasnilo. V današnji jutranji
številki smo poročali, da se je zlomi-
la na odru pri stavbi nove obrtne šole
Dominiku Gierettiju deska, vsled
česar se je ponesrečil. Sporoča se
nam, da dotična deska ni bila pri
stavbnem odru, temveč je bila kakih
45 cm oddaljena in nekoliko višje od
odra. Ponesrečenec se je te deske po-
služil le vsled ne previdnosti.

+ Orožje ni za otroke. Dne 18. t.
m. sta se v Celju igrala s flobertovsko
14letni trgovčev sin Viljem Putan
in 16letni trgovski vajenec Rudolf
Dornik. Ko je hotel Dornik petelina
odpeti, se je puška sprožila in krogla
je sfrčala Putanu med rebra na levi
strani. Krogla je fantu običala v tele-
sesu.

+ Rogovilež. Danes ponoči se je
skozi okno pri hlevu na Marije Tere-
zije cesti št. 12 vtihotalil nek odpu-
ščen hlapec, potem pa začel po hlevu
razbijati in klicati druge hlapce na
korajžo. Naposled je razbil nek kova-
čev ter vzel iz njega nekaj denarja
in nato zopet odšel iz hleva.

+ Delavsko gibanje. Včeraj se je v
južnega kolodvora odpelvalo v Ame-
riko 81 Macedoncev, 33 Slovencev
in 41 Hrvatov. 13 Hrvatov je šlo v
Trst, 35 v Zagreb, 53 v Ribnico, 37
pa v Kočevje.

+ Izgubila je neka gospa črno de-
narnico, v kateri je imela 5 K de-
narja.

„Slovenski Narod“ izhaja dnevno dvakrat.

Narodna obramba.

Za Tomaj-Dutovlje in okolico se
je ustanovila zadnja nedeljo nova po-
družnica Ciril-Methodove družbe. Ob-
čni zbor se je vršil v prostorih »Vi-
narske zadruge« ob lepi udeležbi.
Glavno društvo je zastopal potovalni
učitelj Ante Beg, ki je imel daljši
nagovor. Govorila sta še gg. naduči-
telj Ant. Kosovelj in dr. Černe.
V glavni odbor so bili izvoljeni: žu-
pan Jos. Urban, predsednik, nad-
učitelj Anton Kosovelj; tajnik,
Leopold Sirec, trgovec v Dutov-
ljah za blagajnika in ga. Matilda
Ravbarjeva v Dutovljah za
podpredsednico. Za vsako vas so bili
izvoljeni posebni zastopniki. Zanim-
anje je jako lepo ter šteje nova po-
družnica že sedaj nad 80 članov. Ob-
enem so začeli mladeniči in mlade-
ke nabirati med seboj za 1 kamen k
obrambenemu skladu pod geslom:
»Mladina mladini! Nova podružni-
ca obeta postati najmočnejša na
Krašu.

Društvena naznanila.

Pevski zbor slov. trg. društva
»Merkur« opozarja vse dosedanje
gg. pevce, kakor tudi vse one gospo-
de, kateri imajo veselje do petja, da
se niso člani pevskega zbora na se-
stanku, kateri se vrši danes v torek
20. t. m. ob pol 9. zvečer v društve-
nih prostorih, radi pevskih vaj.

Prosveta.

Izredni občni zbor »Glasben-
Matice« se vrši v torek, dne 4. okto-
bra v dvorani »Glasbene Matice«
Vegova ulica št. 5 z dnevnim redom
predlog osrednjega odbora.

Dramatično društvo v Mariboru
Gledališka sezona 1910/11 se otv-
ra v nedeljo, 2. oktobra. Predstave so

uoco vrasne trikrat na mesec in sicer prvo nedeljo zvečer, drugo nedeljo popoldne in tretjo nedeljo zvečer. Novosti: Gangli: »Sin«. Drama. Gangli: »Sad greha«. Drama. Schwyer: »Red iz npravnosti«. Tragedija iz dijaškega življenja. Schubert: »Zeteva«. Drama. Bazet: »V znamenju križa«. Zgodovinska slika. Kraatz Neal: »Olimpijske igre«. Detektivna burka. Krsnik: »Testament«. Narodna igra. Jurčič: »Tihotapec«. Narodna igra. Meško: »Matia«. Drama. Walter in Leon: »Gospodje sinov«. Burka. Rob de Flers: »Ljubezben bdi«. Komedija. Lokay: »Hrošček«. Veseligr. Starogorski: »Petkov Tone«. Ljudska igra. Starogorski: »Gospod Janez«. Igrokaz. Brandon Thomas: »Charlesova teta«. Gluma. »Robert in Bertina«. Burka. Gavault: »Gospodična Josette moja žena«. Veseligr. Zeel: »Rezervistova svatba«. Burka. Nestroy: »Danes bom točič«. Burka. Bracco: »Izgubljenec«. Drama. Kadelburg: »Dva srečna dneva«. Veseligr. Lauff: »Vražja misel«. Burka. Rauchenegger: »V krvi«. Ljudska igra. Stech: »Prostozi-darja«. Veseligr. Jelenc: »Erasmus Predjamski«. Drama. Gerner: »Pepek«. Čarobna igra. Plotz: »Janko in Metka«. Bajna igra. Mosenthal: »Deborah«. Narodna igra. Engel in Horst: »Pereant možje«. Veseligr. — Repiz: Govekar: »Legionarij«. Narodna igra. »Rokovnjaci«. Narodna igra. »Deseti brata«. Martin Krpan. Dramska priredba. Nestroy: »Lumpacij Vagabunda«. Čarobna burka. Kraatz Neal: »Veleturist«. Burka. Forster: »Krasna Lida«. Veseligr. Burka. Freudenreich: »Glagoljarska«. Igrokaz. Ernst: »Od-vojitelj Lanovec«. Veseligr. — Pri predstavah sodeluje orkester »Glasbenega društva v Mariboru«. Gosti iz Ljubljane: Ga. Bukčeva, gospić Thalerjeva in Wintrova. Gospodje: Božislav, Nučič, Povhe, Skrnšek in Verovšek.

Slovanski Jug.

— Odmev »veleizdajniškega« procesa. Včeraj je bila pred zagreb-skim sodiščem razprava proti dr. Ra-đivoju Walterju, češ, da je dne 9. marca 1909 med razpravo o »veleiz-dajniškem« procesu, ko je predsednik pregledal sklep sodišča, da se vohun lastne zasliši kot zadnji med priča-ni, vzklínil: »To je lopovščina!« Denunciral je dr. Walterja dr. Ivica Frank. Na to denunciacijo je bil dr. Walter takoj aretiran in je bil 14 dni v preiskovalnem zaporu. Senatu je predsedoval svetnik Tarabochia, ki je tudi vodil razpravo v »veleizdaj-niskem« procesu. Dr. Walterja je zagovarjal dr. Hinković. Najprvo je bil zaslišan obtoženec dr. Walter, ki je odgovarjal, da je izrekel besede: »To je bila lopovščina!«, toda ne, sajor trdi obtožba, po sklepu senata, da »Nastila zasliši kot zadnjega med pričami, marveč neposredno po zaslišanju zagovornika dr. Lukiniča, ki je bil zagovornikom »veleizdajni-škega« procesa, dal na razpolago izvod tiskane stenografskega zapisnika. Na to zasli-sanje je dr. Walter nasproti, da je »sosedoma dr. Zaniču in Ga-bronu pripomnil, da bi bila lopov-ščina, ako bi se branilec ne dal na razpolago stenografski zapisnik, ki se je prečital stenografski za-pisnik obravnave, nakar je predse-dnik Tarabochia konstatiral, da so se besede obtožbe lahko motile in da je »dejanski položaj tak, kakor ga je sodnik obtoženec. Priče obtožbe so: Ignacij Gabron, mizar, Nikola Černe, umirovljen finančni paznik, denuncijant dr. Ivica Frank sam. »so zatrjevali, da so slišali inkri-pančne besede, na detajle pa se ni mogel izmed njih mogel spominjati. »Sodnik dr. Zanič in pravnik Gašpa-rić sta izpovedala točno tako, kakor je izpovedal dr. Walter. Nato sta go-voila se državni pravdnik in zago-vornik dr. Hinković. Sodišče bo raz-sodilo sodbo naknadno.

— Sestanek »Svobodne Misli« v Zagrebu. Hrvaški in srbski svobodo-volei so imeli preteklo nedeljo se-stanek v hotelu »Royal« v Zagrebu. Predsedoval je Davorin Trstenjak, ki je med drugim naznanil, da šteje »Svobodne Misli« že 800 na-čelnikov. Nato je imel filozof Dimi-trij Mitrović poljudno predavanje o »svobodni misli in o svobodni vesti«.

— Klerikalno »Hrvatstvo« je prenehalo s sobotno številko izhaja-ja. Kot glasilo fuzijoniranih kleri-kalcev in frankovcev izhaja sedaj »Hrvatsko Pravos«, ki je včeraj iz-šlo v slavnostni izdaji.

— Proslava bitke pri Varvaru. V nedeljo je preteklo 100 let, od-kar je bila bitka med Turki in upo-rnimi Srbi pod Karagorgjem na po-

lju pri Varvaru. To bitko so so-odstili ruski prostovolci pod ge-neralom grofom O'Barbom. Bitka je prišla s maglanom (dvojem) med Srbom Jovanom Kurzulom in Turkom Alijem. V maglanu je pa-del Turk Ali. Tudi bitka je končala s sijajno zmago srbskih vojščak. Ste-letnico te bitke so slovenske pravno-vo-li. V Varvaru so odkrili spomenik Jovanu Kurzulu, na bajišča pa spo-menik padlim junakom. Slavnosti so prisostvovali: kralj Peter s celim dvorom, vlada, vsi člani ruskega po-slaništva, grof O'Barb, vuk gene-rala O'Barb, zastopniki raznih dru-štev in tisočgleda množice naroda.

— Senzacionalna afera na Bol-garskem. O senzacionalni aferi v Varni smo obširno poročali. V tej aferi je igral glavno vlogo Nemec Weiner, ki je hotel v svojem hotelu v Varni ustanoviti igralnico za ha-zardiste. Po opetovanih prodajah je dobil to dovoljenje. To dovoljenje, za katero je Weiner izdal 200.000 le-vo in na katerem sta bila podpisana sekcijška načelnika v ministrstvu notranjih del Bačvarov in Goveda-rov, pa je bilo baje falsificirano, vsaj tako se je prvotno zatrjevalo. Da pa se vendarle sumi, da sta imenovana sekcijška načelnika zaplete-na v afero, dokazuje vest sofijske »Rječi«, da je državno pravduštvo dalo oba sekcijška načelnika Bačva-rova in Govedarova aretirati.

Književnost.

— »Slovenski Trgovski Vestnik« ima v svoji 9. številki sledečo vsebino: 1. Slovanski narodno - gospodar-ski kongres. 2. Sr. Stupar: Mednarodni občevalni jezik esperanto. 3. I. Skalar: Javna skladišča. 4. I. Skalar: Slovenski industrijski klub. 5. Rudolf Segal: Karteli in trgovina. 6. Slovensko trgovsko društvo v Celju. 7. Društvo slov. trgovskih potnikov. 8. Raznoterosti: Zavarovalne premi-je leta 1908. — Država in trgovsko solstvo. — Zavod za pospeševanje obrtnega kredita. — Akejska druž-ba »Vila« v Bosni. — Ustanove za trgovske eleve v inozemstvu. — Dra-ginja živil. 9. Društvene vesti. 10. Književnost. 11. Oglasi.

Razne stvari.

* Vlom v vilo. V vilo bankirja dr. Moslerja blizu Berolina so pono-či vlomili tatovi. Odnesli so za 350.000 mark dragocenih stvari.

* Nemški vohuni na Ruskem. Za časa manevrov grenadirskega zbora v Moskvi so zaprli nemškega poročnika Heinzeja in nadporočnika Wenzla zaradi vohunstva.

* Skrunilec grobov. V Orlovi v Slezijski so neznani ponočnjaki na ži-dovskem pokopališču razkopali več grobov in izruvali okrog 40 nagrob-nih kamnov.

* Amerika se hoče pripraviti. Predsednik Taft je v nekem svojem govoru naglašal, da bo zahteval me-seca septembra, povodom zborovanja kongresa, da se dovoli dva milijona dolarjev za utrdbi ob panamskem prekopu. Nadalje bo predlagal, da zgrade Zedinjene države dva dred-nota.

* Zaljubljena knjigovodka. 25letna knjigovodka Stirling, ki je bila dva tedna v službi pri dunaj-skem vseučiliškem profesorju Pohlu, je le - temu ukradla iz miznice čepkovo knjigo, na katero je dvignila pri poštni hranilnici 2000 K. Od teh 2000 K je takoj podarila 1000 K svo-jemu ljubku, nekemu izvoščeku. Za-ljubljena knjigovodka so zaprli.

* Kupujte nemške česplje! Na trgu v Mostu na Severnem Češkem prodajajo česplje nemške in češke kmetice. Toda sam vrag vedi, kako je to, da češke kmetice prodajo vse česplje, nemške pa jih morajo voziti domov, ker jih ne morejo prodati. In celo cenejše so nemške česplje, kakor pa češke. Voščegled toliki mlačeno-sti popolnoma opravičeno poziva »Brüxer Volkszeitung«: Nemci, ku-pujte samo nemške česplje!

* Čeden duhovnik. V Serramo-nancesi na Laškem so obsodili du-hovnika Karla Fuscota na deset me-secev ječe, ker je s svojim očetom grdo ravnal. Ta duhovnik, ki tako lepo izpolnjuje četrto božjo zapoved, je bil že zaradi ponarejanja listin obsojen v tridesetmesečno ječo. — »Avanti« mu tudi očita, da je zale-doval svoje sestre s nečednimi po-nudbami, predno so se omožile, zad-nji čas pa ni dal miru neki svoji sva-kinji, kateri je pred nedavnim časom umrl mož. Navzlic temu pa ostane don Fusco duhovnik. Deset mesecev bo imel v svoji župnijski namestnika. Ko bo pa prišel iz ječe, bo zopet pa-sel svoje ovčice.

Kupujte jutranjo izdajo »Slovenskega Naroda«.

Telefonisti in brezdomni poročila.

Stajovski deželni odbor.

Grodna, 20. septembra. Stajov-ski deželni odbor so je danes popoldne ob 11. sešel k zasedanju. Dnevni red obsega samo formalne zadeve, da se na ta način pridobi čas za pogajanje s slovenskimi klerikalci. V nemških krogih se pojavlja vedno močnejše upanje, da bo slovenska obstrukcija v deželnem zboru prenehala.

Strahovita železniška nesreča.

Amstetden, 20. septembra. Danes ponoči ob 2. uri 20 minut se je pripe-tila pri postaji Rotterdam straho-vita železniška nesreča. Drug ob dru-gega sta namreč trečila dva brzovla-ka in sicer brzovlak št. 102, ki pride iz Pontabla in vozi na Dunaj, odno-sno v Prago in pa brzovlak št. 101, ki pride z Dunaja. Posledice so narav-nost strahovite. Med potujočim ob-činstvom, ki je večinoma spal, je rastala mučna panika. Pontabelski brzovlak je deloma popolnoma raz-bit. Takoj po nesreči so potegnili iz-pod razbitih vozov 3 mrtve in 10 tež-ko ranjenih; kmalu nato pa so umr-le še 4 težko ranjene osebe. Imena in značaj mrtvih in težkorojenih dose-gaj se niso znana. Poštna ambulanca je popolnoma uničena. Izmed mrtvih je znano samo ime višjega konduk-terja Nesserja, ki je vozil na pontab-elskem brzovlaku. Vsled nesreče pa je znorel višji konduktor dunajskega brzovlaka z imenom Mandl.

Amstetden, 20. septembra. Tukaj je razširjena govorica, da so desedaj potegnili izpod razvalin razbitih brzov-lakov že 10 mrtvih. Iz Knittelfel-da se je odpeljal na lice mesta po-možni vlak. Zadnji vozovi pontabel-skega brzovlaka so imeli potnike iz Trsta in Ljubljane. Ti potniki pa so le deloma ranjeni in sicer vsi lahko. V tem brzovlaku se je nahajal tudi tržaški namestnik princ Hohenlohe. Kako je nesreča nastala, desedaj še ni natančno dognano. Mnogo pa go-vori za to, da je najbrž poslušajoči uradnik kriv te strahovite nesreče.

Pasivna rezistenca južnih železni-čarjev.

Dunaj, 20. septembra. Danes opoldne je izdalo ravnanstvo južne železnice komunike, v katerem se naglašja, da se pasivna rezistenca uradništva južne železnice ne občuti skoraj nič, da osebnost promet radi te-ga ni prav nič oviran, pri tovrnem prometu pa da se rezistenca prav malo pozna. Poročila s proge pa vedo poročati čisto o nekaj drugem. Res pa je, da je osebnost promet na južni železnici prav malo oviran, to pa ra-di tega, ker so uradniki osebne vlake izrečno in sporazumno izvzeli iz re-zistenca.

Dunaj, 20. septembra. Iz krogov koaliranih železničarskih društev prihajajo poročila, da se ogorčenje uradništva južne železnice, kakor tudi ostalih koaliranih železničarjev proti socijalnim demokratom in železničarjem te stranke z vsakim dnem stopnjuje. Ti namreč s podvo-jeno silo in pridnostjo sedaj pri pas-ivni rezistenci uradništva opravlja-zo svoje posle. Poudarja se, da bo uradništvo to vedelo v bodoče upo-števati, ker sedaj ve, kako pridni in vztrajni znajo biti socijalno - demo-kratski železničarji, ako hočejo pri-jeti za delo.

Dunaj, 20. septembra. V krogih koaliranih železničarskih društev se zatrjuje, da je največ upanja na po-polen uspeh vseh zahtev, ki so jih postavili uradniki in ki niso samo v in-teresu uradništva samemu, temveč v interesu celokupnih železničarjev. Če se ti uspehi proti volji socijalnih demokratov dosežejo, je pričakovati v socijalni demokraciji velikanskega poloma, ker so že danes vsled pre-nagljenega in nepremišljenega po-stopanja socijalno - demokratskih voditeljev mnogi v socijalni demo-kraciji organizirani železničarji ne-zadovoljni.

Rumunski trgovski minister na Dunaju.

Dunaj, 20. septembra. Danes do-poldne je obiskal rumunski trgovski minister Constantinesco avstrijskega trgovskega ministra dr. Weiskirch-nerja in konferiral z njim o vpraša-nju uvoza rumunske živine in mesa.

Igralec Kainz umrl.

Dunaj, 20. septembra. Danes zjutraj ob pol 6. je umrl najslavitej-ši nemški igralec Josip Kainz. Kainz je lehal na črevesnem raku. Bil je že lansko leto operiran. Že takrat so zdravniki uvideli, da je izgubljen in da ga ne bo mogoče ohraniti in da bo operacija pravzaprav zaman. — Letos je Kainz nanovo obolel in sedaj je tudi težki boleznii podlegel.

Nemški cenzar na Dunaju.

Dunaj, 20. septembra. Nemški cenzar Viljem se je pripeljal danes do-poldne ob pol 10. na Dunaj in je bi sprejet od našega cenzarja, v čigar spremstvu so se nahajali vsi nadvoj-vedi.

Spravne konference med Čehi in Nemci.

Praga, 20. septembra. Danes ob 10. dopoldne so se začele pravne kon-fERENCE med Čehi in Nemci. Konfe-ranco je otvoril višji deželni maršal princ Lobkowitz, ki je v svojem na-govoru pozdravil vse navzoče. Ime-nom vlade je nato govoril cesarski namestnik grof Coudenhove, ki je v svojem govoru apeliral na delegate obeh narodnostnih skupin, naj se po-trudijo in najdejo kompromisno for-mulo. V imenu Čehov je nato govo-ril deželni odbornik dr. Skarda, ki je v svojih izjavah preciziral sta-lišče Čehov in poudarjal, da so Čehi pripravljeni skleniti z Nemci mir. Za dr. Skardo je nato govoril dr. Eppinger, ki je v svojih izjavah iz-jazil začetni stališče, katero hočejo zavze-mati pri spornih konferencah češki Nemski.

Parlament na Španskem.

Madrid, 20. septembra. Ministr-ski svet je sklenil včeraj zvečer v svoji seji, da se skliče parlament na 6. oktobra.

Gospodarstvo.

— Letošnja vinska letina bo na Slovenskem večinoma jako slaba. V nekaterih najvirnodnejših krajih sploh ne bodo letos ničesar pridelali. To je za vinogradnike jako težak go-spodarski udarec. Ker vinotrtarji in gostilničarji ne bodo mogli dobiti do-mačega pridelka, ga bodo šli iskati na tuje. Narodnogospodarski interes priporoča, naj gostilničarji vsled po-manjkanja vina forsirajo vsaj do-mače pivo, da bi ostal denar v doma-čih krajih, torej pivo iz pivovarne v Laškem trgu, na Vrhniki in makari v Mengšu. Za vino bo najbolje, da ga kupijo v Dalmaciji. Na otoku Vis v Dalmaciji bo letos mnogo in dobrega vina, pa tudi drugod po Dalmaciji. Tudi na južnem Tirolskem bo mnogo vina in takisto ponekod na Ogrskem. Na južnem Tirolskem je naseljenih več Slovencev, ki bi letos lahko z vin-sko kupčijo lahko lepo uspevali. Naj se oglase! Če že moramo tuje pridel-ke kupovati, kupujmo jih od roja-kov.

— Kmetijske razstave v Kandi-ji. V nedeljo in ponedeljek sta bili v Kandiji pri Novem mestu dve razsta-vi s premovaljem. Prva je bila perot-ninska razstava na županovem dvo-rišču. Razstavljenih je bil v primeri z obsežnostjo okoliša premalo kurni-kov, posebno gosti in race, še bolj pa purani so bili prepričo zastopani. Vendar pa je bila razstavljena perot-nina še precej lepa, posebno ona druž-be Krapš in Ditrich, prvega zavoda za opitanje in rejo perotnine na Kranjskem. Razstavljeni so bili tu li razni stroji in posode za rejo perot-nine. Družba Krapš in Ditrich je po-slala na ogled stroj za valjenje jaje. Potem so bile pri tvrdki Fr. Zimmer na Dunaju izdelane posode za napaja-nje in krmo perotnine in mlini za mlenje kosti, ki so zdrobljene jako dobra hrana za perotnino. Te pripra-ve olajšujejo rejo in manjšajo stroš-ke. Sploh bi se morala reja perotni-ne pri nas bolj gojiti. — V ponedeljek je bila razstava goveje živine in pra-šičev v Kandiji na ondnoten sejni-šču. Razstava je imela namen, da se živinorejci tega okraja s primerja-njem govedi vzpodbudijo k uspešnej-šemu napredku živinoreje. Dasi je sejnišče v Kandiji precej obširno, vendar služi le majhen del tega pro-stora naslovnemu namenu. Tudi raz-stavljena živina ni izpolnila name-njenega ji prostora. Prašičev je bilo malo pripeljanih; precej iz desk zbi-tih staj je bilo praznih. Vsekakor pa so bili pripeljani prašiči in svinje z mladiči lepe vrste in dobro rejeni. Vse premalo je bilo pripeljanih bi-kov, katerih število je znašalo le 15,

dočim je bilo zanje določenih 20 pre-mij. Precej je bilo krav in sicer 65 molčnih in 41 telic. Za obe vrsti je bi-lo izdanih 30 premij. G. Rohrmann, ravnatelj na kmetijski šoli na Grmu opozarja zbrane posestnike živinorej-ce na nekatere hibe pripeljane živine, katere je treba odpraviti potom um-nega živinorejstva.

— Prodaja konj v Beljaku. Oskr-bovalna komisija c. kr. trenske divi-zije št. 3 v Gradcu naznanja trgo-vski in obrtniški zbornici v Ljublja-ni, da bo dne 4. oktobra t. l. dopoldne prodala na živinskem semnjišču v Beljaku po licijaciji 400 odbranih konj proti plačilu cene v gotovini in kolkovne pristojbine ter 3% kupni-ne za deželni in krajevni ubožni za-klad za uboge.

— Zakupni razglas. C. in kr. vo-jaško oskrbovališče v Ljubljani na-znanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da razpisuje c. in kr. in-tendanca 3. voja v Gradcu zagotovi-tev kruha in ovsa za leto 1911. Za-kupne razprave se bodo vršile v raz-nih krajih v času od 7. oktobra do 5. novembra t. l. Tozadevni razglas je interesentom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pustoslemšek.

Darila.

13. izkaz radovoljnih darov za Sokolski dom v Hrastniku: G. Seb. Roš, Belgrad, 25 K, g. F. Sentjunc (56) 11 K 12 h. Po 10 K: gđc. L. Ste-fančič (240), g. R. Virant (390), g. E. Sorčan, gđc. Milka Sentjunc (289) in Neimenovan po »Slovenskem Narodu«. Gđc. Stanka Gnusova 9 K 30 h, g. dr. Gv. Sernec, Ormož, 9 K, g. J. Zotter. Gomilsko, 7 K 50 h. Po 5 K: g. R. Virant (233), g. K. Kunc, Ljubljana, g. Janko Bleiweis vitez Trsteniški, g. F. Supančič, Ljubljana, g. J. Gorup, Trst in g. Andr. Gabršček, Gorica. Po 3 K: g. prof. R. Perušek in dr. Ilesič v Ljubljani. a po 2 K: g. Fr. Petek, Ljubno, g. K. Kumer, Kam-nik, ter g. dr. Lemož, Slov. Bistrica. Po 1 K so izročili: I. Jan Hrastnik, A. Korošec, Radgona, Fr. Repič, Ajdovščina, V. Camernik, Celje, in »Brzovaj Laško-Ljubljana«. G. Jese-nek, Dramlje, je poslal 40 h, a gra-mofon je prislužil 27 K 74 h. — Skupaj v tem izkazu 187 K 06 h, za katere se prav prisrčno zahvaljuje odbor.

Kufeke
Prve tovari-tete, tuzem-stva in ino-zejmstva pri-poročajo »Kufeke« kot najbolj-še živilo
proti bujanju, drinji, črevesnemu katarju itd.

Mnenje gospoda dr. Petrasko pl. Kornya, Nadrag.

Gospod J. Serravallo, Trst.

Vaše Serravallovo kina-vino z železom se je izvrstno izkazalo v ženski klienteli kot izvrstno želođe-no krepilo.

Nadrag, 23. aprila 1909.

Dr. Petrasko pl. Kornya.

Meteorološko poročilo.

Vilina nad morjem 306.2. Sedajni znači tlak 736.0 mm

AVGUST	Čas opazo-vanja	Stanje baro-metra v mm	Tempe-ratura v C	Vetrovi	Nebo
19.	2. pop.	739.8	19.1	slab jug	jasno
	9. zv.	738.7	13.8	sl. zahod	pol. oblak
20.	7. zj.	736.6	13.2	sl. jzh.	del. oblak

Srednja včerašnja temperatura 13.3° norm. 14.3° padavina v 24 urah 0.0 mm.

Zahvala.

Povodom prerane smrti dragega soproga, očeta, starega očeta, brata in tasta, gospoda

Karla Schenerja

izrekamo tem polom vsem, ki so rajnika tolažili ob boleznii, ga spre-mili k zadnjemu počitku in mu položili na krsto nebroj krasnih vencev, našo najpriprčnejšo zahvalo.

Osebito se zahvaljujemo preblagi ge. Jos. Hotschevarjevi za izredno naklonjenost in dobroto, preč. duhovščini za slovesen spre-vođ, ge. pevcem za gniljive žalostinke, sl. mešan. gardi in krški in meš. gardi in godbi iz Kostanjevice ter c. in kr. topničarskemu oddelku v Zado-vinku za korporativno udeležbo pri sprevodu, slav. gasilnim društvom v Krškem in na Vidmu in drugim deputacijam, slav. zastopstvu mesta Krškega in županstvu občine Krške, gg. zdravnikom in uradnikom, učiteljem in meščanom, častnim sestram bolnice Krške in vsem so-rodnikom, prijateljem in znancem, ki so se ga ob njegovi boleznii in smrti spominjali ter nas tolažili z gniljivimi izrazi dobročelnega sožalja. Naj ostane preblagi rajnik vsem v dobrem spominu!

V Krškem, dne 17. septembra 1910.

Boštjan Schener-Arkman.

Prodajalka

starejša, z večletno prakso želi mesta v kakšni trgovini z mešanim blagom na deželi. — Naslov pove upravištvu »Slov. Naroda«. 3172

Kontoristinja

izveščana v knjigovodstvu in zmožna slovenske in nemške korespondence se sprejme pri **Edmunda Kotzabek** v Kranju. 3162

Staršem, ki nimajo otrok se odda vesela in zdrava enoletna

deklica za svojo

Vprašanja na naslov: **Pošte restantne 198, Ljubljana.** 3168

Praktikant.

Kot praktikant želi vstopiti v kako **lekarno**

absolviran šeststolec. — Priglasitve na upravištvu »Slov. Naroda« pod »Farmaceuti«. 3164

Zavod Waldsee v Gorici.

Edini gosposki mestni zavod. V prvi vrsti se skrbi za dobro vzgojo in pouk gojencev, ki obiskujejo goriške c. kr. srednje šole. Sprejemajo in poučujejo se tudi privatisti. Običajni jezik v zavodu je nemški in delni jezik. Lega zelo lepa in kraj zdrav. Hrana izvrstna. Nadzorstvo strogo. Sprejemajo se le učenci iz boljših krogov. Pension 900 K. — Natančnejša pojasnila daje

ravnateljstvo.

Delniška družba na Primorskem išče

knjigovodjo

ki mora biti popolnoma izveščan v dvojnem knjigovodstvu in sestavljanju bilance. Zahteva se tudi znanje hrvaškega in nemškega jezika. 3170

Ponudbe z izpričevali in zahtevki glede plače naj se pošljejo upravištvu »Slov. Naroda«.

Prvi slovenski izpričani optik in strokovnjak
Dragotin Jurman
Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 1.

Dr. Josip Buh

zdravnik na Vrhniki 3163

zopet ordinira.

Najboljša ura sedanosti:
zlata, srebrna, tula, nikeljasta in jeklena se dobijo samo pri
H. SUTTNER
Ljubljana, Mestni trg.
Lastna tovarna ur v Švic.
I K O

Zelo priporočljivo

je, da pregledate, predno kupite stvari za uporabo in za darila, moj bogato ilustrirani glavni katalog z več kot 3000 slikami, ki ga pošljem na zahtevo vsakomur gratis in franko. Jan Kramar, c. in in. družba dobrotoljub, Most št. 587, (Gorica). 2912

Prodaja se v Celju v Rotovški ul.

gostilna „Stern“

stoječa tik celjskega rotovža. Reflektanti, naj se oglašijo pri dr. Alojziju Brumšču, odvetniku v Celju. 3154

Gostilna

v mestu ali na deželi se sprejme takoj na račun. Istotam se prodaja **gramofon**

nov, malo rabljen
Naslov pove upravištvu »Slovenskega Naroda«. 3159

Sukna
in modno blago za obleke priporočila
Xarel Xocian
tvornica sukna v
Humpolcu (Česka).
Vzorci franko.

Št. 62/a. n. š.

6001 MA

VEČ 400
Najbolje kulnoipomodurobu nudi tvornica
ANT-TOMEČ
izvoz sukna
v Humpolcu (Česka)
Uzemi vzorci
gratis

Spesobna natakarica

ki ima dobro izpričevala, dobi takoj službo v **Koledverški ulici št. 24, Ljubljana.** 3165

Urarski pomočnik

21 let star želi službo na Kranjskem. Zmožen vsakega dela, s popolnim rodom. Naslov: **Frane Kompare, Ajdovščina - Silehoti.** 3125

Blagajničarka

se sprejme 3171
v kavarni „Avstrija“.

Meblovana

mesečna soba

eventualno s popolno oskrbo se odda takoj ali s 1. oktobrom **Pod Rožnikom, Večna pot 3** (uradniške vile). 3112

Abiturijent

želi vstopiti v pisarno ali v primerno službo. — Naslov se izve v upravištvu »Slov. Naroda«. 3135

Automobil

za 4 osebe
se po jako ugodni ceni prodaja. Več se poizve 1528
v Sp. Šiški 220, pri Šebeniku.

Signorina toscana (di Firenze) offre di dare

lezioni d'italiano

a piccoli ed adulti; condizioni convenienti e buona pronunzia. — Ogni Martedì e Giovedì sera dalle 8—9 lezioni per commercianti a prezzi ridotti. — Le lezioni cominceranno ai primi d'ottobre. 3138
Dalmatinova ulica 7, I. nadstr.

Razglas.

Na obrtnih nadaljevalnih šolah v Ljubljani in sicer: na strokovnih nadaljevalnicah za mehansko tehniške, za stavbne, umetne in oblačilne obrti, kakor tudi na splošni obrtni nadaljevalnici se prične šolsko leto **v nedeljo, dne 2. oktobra 1910.**

Vpisavalo se bode:
a) za strokovno nadaljevalnico mehansko-tehniških obrti v vodstveni pisarni I. mestne deške ljudske šole v Komenskega ulici št. 17;
b) za strokovno nadaljevalnico stavbnih obrti v vodstveni pisarni II. mestne deške ljudske šole na Čojzovi cesti št. 5;
c) za strokovno nadaljevalnico umetnih in oblačilnih obrti v vodstveni pisarni na Erjavčevi cesti št. 21 pri tleh;
d) za splošno obrtno nadaljevalnico v vodstveni pisarni na Erjavčevi cesti št. 21 v II. nadstropju
povsod v nedeljo, dne 25. septembra dopoldne in pa v ponedeljek, torek in sredo, dne 26., 27. in 28. septembra od šestih do sedmih zvečer.

Sprejemali se bodo vajenci **in vajecke** (prvič). Vajecke in vajenci, ki vstopijo v šolo na novo se morajo izkazati z odpustnicami ljudske šole; vajenci, ki so pa obrtno nadaljevalnico že pohajali s svojim zadnjim izpričevalom.

Šolski odbor za obrtne nadaljevalne šole
v Ljubljani, dne 12. septembra 1910.

Za jesensko in zimsko sezijo

je prispelo nad 35.000 komadov svežega blaga in to:
nad 5.000 kom. oblek za gospode od K 8— naprej
„ 2.000 „ „ „ dečke „ „ 6— „
„ 2.000 „ „ „ otroke „ „ 4— „
„ 1.000 „ posameznih hlač za gospode „ „ 4— „
„ 500 „ „ modnih telovnikov „ „ 3— „
„ 5.000 „ pelerin iz velblodje diake „ „ 6— „
„ 1.500 „ površnikov, raglanov in zimskih sukenj
„ 18.000 „ konfekcije za dame in deklice, kakor paletoti, raglani, mantile, kostumi, pelerine, krila in bluze.

Priznane nizke cene! Priznane nizke cene!

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič

— Ljubljana, Mestni trg št. 5. — 3147

Kupite in zahtevajte edino le

CIRIL in METODOV ČAJ

je najboljši.

Glavna zaloga pri Prvi slov. zalogi čaja in ruma na debelo v Ljubljani, Rožna ulica št. 41.

A. Lukič

Ljubljana, Pred škofijo 19

priporoča po znano nizkih cenah

obleke za šolsko mladino

najmodernejše površnike in pelerine za gospode in dečke. Vedno najnovejša konfekcija za dame in deklice. Strogo solidna postrežba. 958

Valjčni mlin v Domžalah

I. BONČAR, LJUBLJANA

Centralna pisarna in skladišče: **Vegova ulica 6.**

Telefon interurb. št. 129.

Telefon interurb. št. 129.

Priporoča pšenično moko izvrstne kakovosti kakor tudi otrobe in druge mlevske izdelke.

Zastopstvo in zaloga v Gorici:

Peter Gruden & Comp., Stolni trg 9.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Delniška glavica K 5.000.000.

Stritarjeva ulica št. 2.

Rezervni fond 450.000 kron.

Podružnice v Spiljetu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dve vloge po čistih

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.

Promosio zemljiških sročk k izrobanju 5. septembra t. l. po K 500, k izrobanju tiskanih sročk 1. oktobra t. l. po K 8—.

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen	v upravnistvu prejemani
celo leto K 24—	celo leto K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 5:50
na mesec 2—	na mesec 1:90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Trošništvo: Enašilova ulica št. 5, (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan svoje izvenredne nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Poznamena štoviška velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

Naredna tiskarna telefon št. 65.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto K 25—	celo leto K 28—
pol leta 13—	pol leta 14—
četrt leta 6:50	četrt leta 7:50
na mesec 2:30	na mesec 2:50

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka

Upravnistvo: Enašilova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 35

Minister Härtl proti Ljubljani.

Kakor smo že poročali, je dobil deželni odbor večeraj intimat deželne vlade glede mestnega statuta ljubljanskega in občinskega volilnega reda, ki ga je sklenila klerikalno-nemška večina deželnega zbora. Ta intimat je prišel od ministrstva notranjih del in zahteval različne spremembe omejenih dveh zakonov to Unbeschadet der Stellung der Regierung, ki se pravi, da ministrski svet ni sklepal v tej zadevi, da bi bil minister Härtl ta dva zakona priporočati za sankcijo, če se zgode spremembe, ki jih zahteva.

Premembe, ki jih zahteva minister Härtl so deloma stilistične, deloma pa jako važnega meritornega pomena. Tako zahteva premembo določb glede diferenciranja doklad — vendar v sled tega, ker se diferenciranje doklad upirajo Nemci — in premembo določb glede odobrenja doklad.

Obenem je minister Härtl pozval deželni odbor, naj vse te premembe sprejme na podlagi takimenovane lex Lampe in naj odgovori »mit tunlichster Beschleunigung«.

Zahtevanje ministra Härtla, naj deželni odbor na podlagi lex Lampe sprejme vse te premembe, ki jih želi vlada, je naravnost poziv na postavljanje. Lex Lampe daje namreč deželnemu odboru samo pravico za stilistične premembe, nikakor pa ne pravice za meritorne spremembe sklenjenih zakonov. V zvezi s tem pa je minister Härtl v Ljubljani tak statut, ki ga volilni red, kakor ga hočejo Nemci in klerikale. »Tunlichste Beschleunigung«, s katero naj deželni odbor odgovori, prida jasno, da bi

rad še za časa gospodarstva vladnega komisarja na magistratu spravil celo stvar pod streho in jo če mogoče tudi uveljavil, celo brez deželnega zbora!

»Unbeschadet der Stellung der Regierung« je minister Härtl zahteval, naj deželni odbor ugodi premembam, ki jih je predlagal ne da bi vprašal deželni zbor. Ali je hotel minister s tem samega sebe varovati ali pa je upošteval eventualnost, da bo morda v ministrskem svetu naletela na odpor tista določba statuta, ob kateri se minister Härtl sam ne spodobi, da namreč deželni odbor lahko inkorporira mestni občini ljubljanski tudi kmetijske občine ne glede na to, če je mesto in če so občine s tem zadovoljne? Ta določba je nečuvna in pomeni krvavo kršenje postav, a kakor se kaže, je ministru Härtlu vendar simpatična. Najbrž, ker upa, da bo s to določbo mogoče vzeti Ljubljani njen narodni in napredni značaj in jo potlačiti pod klerikalno - nemško oblast.

Korak, ki ga je storil minister Härtl, je pojasnil položaj in pokazal, keke želje in namene goji ministrstvo notranjih del napram Ljubljani.

Po drugi obletnici.

(»Slovenčevim« denuncijantom v spomin.)

I.

Zadnje čase se »Slovenec«, ki je priznani glasilo S.L.S. in ki stoji pod neposrednim vplivom ljubljanskega kneževstva, vedno in vedno zopet peča z znanimi septemborskimi dogodki iz leta 1908, in skuša uveljaviti prepričanje, da jih ni vprizoril nihče drug, nego neko skrajno radikalno krilo narodno - napredne stranke, o katerem »Slovenec« trdi, da ga vodi nek mističen veleizdajalski velešrbski zarotniški konzorcij, ki menda hoče z razburjanjem na nam sicer nejasen način pripraviti ugodna tla bržčas za — srbsko invazijo! Za vsakega treznega človeka bi vsa ta gonja ne bila nič drugega nego smešna, ako ne bi »Slovenec« teh svojih preudarjenih izmišljotin vedno iznova poudarjal s toliko apodiktičnostjo, da končno tudi že res nekateri najvnežji verjamejo,

jo v strahujoče velesrbske zarotnike in ako bi nemški listi teh »Slovenčevih« preudarjenih natočevanj ne pograbil s tolikim veseljem, samo da nas morejo črniti na zgoraj in zlasti narodno napredno stranko slikati kot organizacijo veleizdajalev, katero treba v državnem, patrijotičnem interesu zatreti makari s silo. Smešno bi bilo to »Slovenčev« besedovanje, ako bi ne bilo tako gnjusno. Slovenec denuncira Slovenca brata kot veleizdajnika, čeprav se pri tem gnjusnem poslu prav dobro zaveda, da je laž kar trdi, da je vse to le iz preudarka izmišljeno samo v ta namen, da bi z vladno pomočjo razbili stranko, ki je najmočnejša ovira njegovemu protislovenskemu, klerikalnemu in zgolj strankarsko samopasnemu nastopanju. »Slovenec« ve prav dobro, da med Slovenci sploh in prav tako tudi med pripadniki narodno - napredne stranke ni veleizdajalev, še manj pa velešrbskih zarotnikov, ker tega ne dopušča sto in stokrat izpričana slovenska lojalnost in ker bi vsako tako gibanje med Slovenci ne imelo prav nikakega smisla. Prav tako dobro ve Slovenec, da tudi septemberskih dogodkov niso povzročili nikakršni mistični izdajalski posamičniki, niti jih niso aranžirale mistične skupine, marveč da so se organski morali zgojiti kot odpor celokupnega naroda proti nemškemu nasilnostim, katerim so v Ptuju bili izpostavljeni Slovenci vseh političnih struj. Zlag stvar zavijati na drugo stran je »Slovenec« lahko, ker računa s tem, da so spomini na tedanje dni tudi med Slovenci že obledeli in zabrisani tako, da ni mogoče, da bi se celo udeleženci vseh tedanjih dogodkov dali prepričati, da so tedanje manifestacije izvirale iz kalnih virov. Ker pa nam je na tem, da »Slovenec« enkrat za vselej izpodbijemo možnost laži in zavijanja, kar se tiče septemberskih dogodkov, jih hočemo »Slovenec« in Slovencem sploh poklicati v spomin in sicer z besedami »Slovenec« samega. Priobčevali bodemo o teh dogodkih vse markantne odstavke »Slovenčev« in sicer, gospod državni pravdnik, samo tiste, katerih v tistih burnih dneh niste konfiskovali. Na ta način bodemo dokazali:

1. Da so septemberske nemire izzvala nemška nasilstva v Ptuju, ko so Nemci pretepali mirne Slovence, v Ptuju došlo na skupščino družbe sv. C in M.

2. da so bili na dogodkih v Ptuju udeleženi prav tako pripadniki »Slovenčev« stranke;

3. da je »Slovenec« po ptujskih dogodkih prav tako, kakor ostalo slovensko časopisje zahteval zadoščenja za ptujška tolovajstva, ker so bili, kakor je zatrjeval »Slovenec« sam, žaljeni tudi njegovi ljudje, ki so

4. po njegovih besedah v Ptuju igrali nad vse veliko vlogo;

5. da je »Slovenec« o vseh teh dogodkih pisal tako radikalno, da se njegovi pristaši niso mogli, niso smeli vzdržati manifestacij za slovensko čast, za slovensko samostojnost in svobodo in proti nasilnostim nemstva in nemških oblastev;

6. da je »Slovenec« imenom S. L. S. protestiral proti temu, da se ga k odpornim manifestacijam ni povabilo oficijalno in

7. da so se »Slovenec« in njegovi ljudje z radikalnim pisanjem in dejanji aktivno udeleževali vseh tedanjih manifestacij. Izkazalo pa se bo iz »Slovenčevega« pisanja še nekaj drugega.

Videlo se bo, da je tiste dni »Slovenec« stal na radikalno slovenskem stališču, da se je z vso vno omogrel za tedanje gibanje, ki je bilo, kakor je dokazoval sam, logična posledica štajerskih nemških nasilnosti in v svojem kasnejšem razvoju glasom »Slovenca« edinole naravna posledica oblastvenih nerodnosti v Ljubljani.

Vse to bomo dokazali z besedami »Slovenca« samega, katerega bomo ponatiskovali s toliko vestnostjo, da mu bo nemogoče zavijati in trditi, da ga potvarjamo. Edinole to svobodo in svobodo dovoljevali, da bodemo podčrtavali, kar je za tedanje »Slovenčev« stališče bistveno značilno.

Videli bodemo, ali bode Slovenec potem, ko smo ga udarili z njegovimi lastnimi besedami, še imel pogum, nesramno pačiti istino in v gnjusnem koristolovstvu in brezsrčnem breznačajstvu pošteno narodnjake denuncirati kot veleizdajnike in zarotnike. — Obenem bodemo pa v teh člankih izstotako iz »Slovenca« samega pokazali, kako je »Slovenec« polagoma — brez dvoma

na pritisk od zgoraj — zapuščal svoje radikalno slovensko stališče in se od njega korak za korakom oprezno oddaljeval, tako da se končno v dobi, ko njegovo nenarodno, še bolj rečeno protinarodno stališče zanj in za njegovo stranko več ni bilo usodepolne opasnosti, postavil na stališče, ki je njegovemu septemborskemu stališču diametralno nasprotno in raz katero sedaj z gnojnice denuncijacij poliva vse to, za kar se je bil tiste dni ogreval z vso srčno vno. Je pač tako, da je takrat govorilo njegovo srce, danes pa mu narekuje edinole strankarsko koristolovstvo. Saj nam ni mogoče verjeti, da je možna tolika izpričenost, da bi bil »Slovenec« tiste dni plamtel za pošteno slovensko stvar edinole za to, ker je kazal račun, da bi bilo zanj in za njegovo stranko preopasno, če bi plaval proti tedanjemu toku.

Sedaj pa zasledujemo genetični — razvoj tedanjih dogodkov na — lagi »Slovenčevih« poročil.

LISTEK.

Nekaj o poljubu in poljubovanju.

Spisal Ivan Vandot.

(Konec.)

Pa tudi druge osebe zlasti ženske poljubujejo otroke, posebno pri obiskih, in mislijo, da to zahteva družabni takt in olika. V resnici pa je to skrajna netaktnost in znamenje plitvosti.

Neverjetno je, koliko mora prestrašiti otrok pred ženskimi ustnicami. In strasno se moti, kdor misli, da to poljubovanje izvira iz ljubezni, takt in olika. V resnici pa je to skrajna netaktnost in znamenje plitvosti. Pa tudi druge osebe zlasti ženske poljubujejo otroke, posebno pri obiskih, in mislijo, da to zahteva družabni takt in olika. V resnici pa je to skrajna netaktnost in znamenje plitvosti. Neverjetno je, koliko mora prestrašiti otrok pred ženskimi ustnicami. In strasno se moti, kdor misli, da to poljubovanje izvira iz ljubezni, takt in olika. V resnici pa je to skrajna netaktnost in znamenje plitvosti. Pa tudi druge osebe zlasti ženske poljubujejo otroke, posebno pri obiskih, in mislijo, da to zahteva družabni takt in olika. V resnici pa je to skrajna netaktnost in znamenje plitvosti.

sti, ampak jih bo brez pardona pahnila čez prag svoje hiše; kajti nobeden bi ne preoster, da bi se moglo z njim dovolj ožigosati netaktno in nevarno poljubovanje ter lopovski čvrsanje otrok.

Tudi dobimo v naši družbi poljubovalno perverzno ljudi, ki poljubujejo vse, kar jim pride pod roko, posebno pse. Ne bje ta perverznost samo človeškemu dostojanstvu v obraz, ampak tudi najprimitivnejši higijeni. Ravno v zadnjem času so vstali ljudje, ki skušajo — nasproti staremu mnenju, da je pes največji prijatelj človekov — dokazati, da je pes največji sovražnik človeškega rodu največ radi zdravstvenih ozirav. Ta trditve je gotovo pretirana, ker pes je vedno dober prijatelj človekov, če se ga moderni družbi primerno ne guje. In če se pomisli, kje vse stika pes s svojim goščem in koliko kužnih kili nosi lahko na njem, tedaj se mora vzbuditi v človeku naravnost gnus! do tistih ljudi, ki pse poljubujejo. Marsikdo bi mislil, da so tega zmožne samo ekscentrične device in da dobimo poljubovalno perverznost samo pri njih, a že kratek pogled v deželo poljubovanja nas pouči, da je tudi med drugimi ta perverznost nad vse pričakovanje razširjena.

Odveč bi bilo dalje razpravljati o razmerju raznega poljubovanja do higijene, saj je jasno kot beli dan, da je vsak poljub v zdravstvenem oziru pomisleka vreden, pa naj se že poljubujejo zdravi ali nezdravi, odrasli

ali neodrasli. In na podlagi navedenih dejstev je čisto lahko pravično rešiti oskulistično vprašanje, vprašanje, kakšno stališče naj zavzame moderna družba napram poljubu.

Ker so vsi poljubi razen živega publi, smešni, nenravni, niso samo nevredni, da jih goji človeška družba, ampak so ji naravnost v sramoto. In ker ti poljubi izvirajo kot spački iz živega — ki je pa jako redek — mora izginiti tudi ta. Iz stvari same namreč izvira, da prodaja vsak svoje poljube kot pristno — naravne, žive poljube ravno tako kot prodaja čifut, ničvredne snovi za pristno zlato. V prvi vrsti pa bjejo higijeni v obraz brezizjemno vsi poljubi z živim vred in so faktično prav pogosto vzrok bolezni, zato se mora — žalibog — glasiti naša pravična, objektivna sodba: Proč s poljubovanjem, smrt poljubu!

O, vem, da bo zavaljal ta in oni — zavaljal bo, zarentačil in rekel: Žalostno, neznosno! Glejte, oglašil se je človek in nas hoče oropati! Bogve iz katerega kota zatirane domovine se je oglašil in hoče oropati človeški rod spet ene slasti, ki mu rosi hladilo v večno trpečo dušo!

Toda temu ni tako. Lopov bi bil, največji lopov, kdor bi skušal človeka oropati kontaktne ali poljubovalne slasti. Pri antioskulističnem gibanju pa ne gre za slast, gre samo za posodo, ki naj iz nje pijemo blagodejnost te slasti. Gotovo ne bomo pili rujnega vinca iz blatnih ali

celo smrdečih školjk, ker sicer lahko dosežemo namesto okrepčanja in oživljanja ravno nasprotno, ampak pili ga bomo iz snažnih, kristalno čistih kozarec. Ravno tako pa ne bomo pili poljubovalne slasti iz ust in ustne, ker človeška usta so — žalibog, ne moremo si pomagati — kljub vsemu snažnejši še vedno kolikor toliko nesnažna in zdravju nevarna posoda. In kaj nam pomaga blagodejnost poljubovalne slasti, če se mora radi nesnažne posode izpremeniti v strup. Ravno isti, če ne še višji, efekt kot poljub doseže ljubkanje, pa naj si že obstoja v podajanju in stiskanju rok, v sprijemanju okrog pasu, v objemanju ali božkanju ali v čem drugem. In ljubkanje je tista, v kolikor pač mogoče, čista posoda, ki iz nje lahko pijemo brez skrbi.

In če tisti narodi, ki pri njih poljub ni v navadi in ki se samo ljubkajo, lahko žive brez poljuba prijetno življenje, tedaj bomo tudi mi lahko shajali brez njega, posebno ker se s poljubom nikakor ni treba odreči blagodejnosti poljubovalne slasti.

Če se otrok igra z nožem in mu ga hočejo vzeti, se brani, če pa rabijo silo, se joče in zato mu dajo v tolažbo kaj drugega v roke. In prav tako kot otrok je v tem oziru tudi naša družba. Starih navad, pa naj bi bile še tako nesmiselne in nevarne, ne da zlepa od sebe, rohani in preti, dokler ne dobi kot nadomestilo nekaj tem navadai vsaj približno ekvivalentnega. In kaj naj bi dali kot nadomestilo za

poljub? Ničesar drugega nimamo kot dokaz, da se z ljubkanjem ravno isto doseže kot s poljubom, če ne ravno v višji pa vsaj v isti meri, in poziv na zdrav človeški razum. In to nadomestilo razumnemu človeku popolnoma zadostuje in zato bo poljub najhitreje izumiral med izobraženimi ljudmi, dasi je bil poprej in je tudi še zdaj med njimi najbolj razširjen.

S temi vrsticami pa nikakor nisem skušal izzvati kako sistematično antioskulistično gonjo. Z njimi hočem doseči v prvi vrsti, da se odpravi nesrečno poljubovanje otrok in da čujejo v tem oziru poklicani ljudje zlasti matere z vso možno čuječnostjo. V drugi vrsti pa sem hotel jasno razsvetliti vso gnulobo in nevarnost poljubovanja.

Vem sicer, da se človeška družba na en mah ne bo odpovedala poljubu. a popolnoma prepričan sem, da se bo poljub čimdalje bolj omejeval in da bo prej ali slej vsled danih razmer izgubil vsaj iz javnosti. Kar se pa godi v skrivnem zatišju, za to pa naša družba ni več odgovorna.

V tretji vrsti pa sem hotel razveseliti in potrditi one, ki so proti poljubu in so — ne ravno bogve kako redko — raztreseni po svetu in osamljeni tavajo v svojem naziranju.

In če sem to dosegel, sem dosegel svoj namen, namen, ki ne more nikomur škodovati, ampak je naši družbi samo v blagor. In zato kličem vsem: Ljubimo se med sabo — brez poljuba.

Dnevne vesti.

+ **Pasivna revolt** na južni italijanski. Vodstvo južne italijanske skupe javnost na vse načine zbegati in jo glede uspehov pasivne rezistence spraviti v zmoto. Toda vse nič ne pomaga. Rezistenca zadržuje uspešno ves tovarni promet in so nekatere postaje, med njimi na pr. Maribor že popolnoma zabarikadirane. Se bolj menda kakor vodstvo samo jezi to socialne demokrate. V Gradcu so nekateri socialni demokrati že začeli tekmovali, kdo bo več rezistentov demokraciji. Nasprotje med socialnimi demokrati in drugim obojem se je silno poostri.

+ **Minister Härti proti Ljubljani.** Dopis, ki ga je minister Härti poslal deželnemu odboru in o katerem govorimo na drugem mestu, napravlja vtisk, da hoče minister kaznovati Ljubljano, ker je prišlo do razpusta občinskega sveta. Pa še več! Minister zahteva, naj mu dež. odgovori »mit tunlichster Beschleunigung«. Ministru se torej mudi in sicer hudo mudi in to iz razumljivega vzroka. Rad bi imel, naj bi se nove volitve v obč. svet vršile že po novem volilnem redu, rad bi imel, da bi bil novi volilni red sankcioniran, še predno se bodo v smislu zakona morale nove volitve razpisati, tako da bo lahko ostal vladni komisar na rotovžu še več mesecev in da bo vladni komisar sestavil imenik volilcev in vodil volitve.

+ **Druga obletnica september-skih dogodkov.** Danes jutraj je bila v travski župni cerkvi maša-zadružna za Adamiča in Lundra. Maša, ki jo je daroval gospod župnik Vrhovnik, se je udeležilo ogromno mnogo narodnega občinstva. Grob Adamičev in Lunderov na pokopališču je okrašen. V ostalem vladu v mestu najlepši red in mir in se je zopet izkazalo, da so bile vse tarnostne priprave popolnoma nepotrebne. Nepotrebne namreč zaradi miru in reda; na Dunaju pa bodo seveda rekli, da se je samo tem pripravam zahvaliti, da red in mir nista bila motena. In čestili bodo modrost barona Schwarza popolnoma tako, kakor si on želi, da jo čisto in cenijo.

+ **Slovenske paralelke na državni gimnaziji v Gorici.** Za paralelke I. razreda, slovenske in italijanske, je dovolila vlada število 50 dijakov za vsako paralelko, torej 50 slovenskih, 50 italijanskih učencev. To število je pa za Slovence na vsak način premajhno. Mi hočemo, da se število ne omeji, ampak da se določi tako, da se more sprejeti vse, ki prestopajo vsprejemni izpit, v slovenski razred. Vlada je omejila število pri Slovencih in Italijanih zato, da more napolniti nemški razred. Račun jej kaže, da kar je čez 50 slovenskih in čez 50 italijanskih dijakov, je prišle Nemcem, da ho število okoli 50 in tu je cel prvi nemški razred. Vladi hoče obdržati nemško gimnazijo v Gorici, zato je omejila število in zato je čakala prvega vpisovanja, na kar je še definitivno odločila otvoritev paralelek na gimnaziji v Gorici. Poklicani faktorji morajo izposlovati pri vladi, da opusti pri paralelkah omejeno število.

+ **Solske zahteve goriških Italijanov.** V nedeljo je imela »Zveza italijanskih učiteljev« shod v Gorici, na katerem so govorili o zahtevani zasebni italijanski gimnaziji v Gorici, o dovoljenih italijanskih paralelkah na državni gimnaziji v Gorici, zgradili so se nad slovenskimi paralelkami na omenjeni gimnaziji, potem so se menili o slovenskem učiteljskem ter o potrebi delitve ženskega učiteljskega v Gorici. Sprejeli so tozadevne resolucije seveda soglasno. Govorili so: profesor Granello, župan Bombig, dijak Bones ter učitelj Pasqualis in končno profesor Pasini. Kar nganjajo ti ljudje, je že otročje smešno. Pasqualis je že opetovano preganjal slovensko moško učiteljsko iz Gorice, pa vendar še stoji in ostane v Gorici. Pravili so, da je Bienerth obljubil, da se premesti moško slovensko učiteljsko v Solkan ter da je obljubil namestnik Hohenlohe že zdavnaj delitve ženskega učiteljskega, pa le ni še nič. Interesantno je to, da so najprej repotali proti slovenskemu učiteljskem in proti Slovincem, proti koncu shoda šele je bolj na kratko prof. Pasini razpravljati o italijanski zasebni gimnaziji in o paralelkah. Se vidi, da jim

na vse le za neko domumno ganjo, kot da za šolsko vprašanje. Tak shod, kot je bil v nedeljo, je naravnost smešen. Učiteljske, slovenske matice in ženske, ostane v Gorici, v Gorici bodo slovenske paralelke in pa tudi italijanske, kajti italijanski starši, ki imajo otrok na bodočnost svojih otrok, se malo menijo za besedičenje in neumnosti, katere nganjajo neki italijanski prenapetosti. Omenjamo še, da je vlada odbila Italijanom prošnjo za zasebno gimnazijo iz razloga, ker niso zadostili predpisom glede učiteljskega oboja. Vladi je najbrže uvidela, da bi bila italijanska zasebna gimnazija v Gorici pravi irredendentovski šolski zavod.

+ **Iz šolske službe.** Viktor Jaklič, učitelj na učiteljskem v Ljubljani, Marija Stupar, učiteljica na vademici in Josip Gorečan, telovadni učitelj na učiteljskem v Ljubljani, so pomaknjeni v IX. čin. razred.

+ **Naš Nostek.** V večerni izdaji »Slov. Naroda« začnemo jutri prebčevati delo, zanimiv roman iz sodobnega ljubljanskega življenja. Ta obširni roman »Mina« je spisal ugleden mlajši pisatelj, ki je s svojimi povestmi v »Slov. Narodu« in svojimi studijami v »Naših Zapiskih« že dokazal svoj pisateljski talent. Poznavalci delavskih razmer, zlasti v tobačni tovarni in pa malomeščanskih krogov ljubljanskih našli bodo v tem romanu sliko iz resničnega življenja.

+ **Uspostojenostne preizkušnje** za obče ljudske in za meščanske šole v jesenskem terminu se prično pri e. kr. izpraševalni komisiji v Ljubljani v petek, dne 4. novembra ob 8. uri na učiteljskem v Ljubljani. Pravilno opremljene prošnje za pripust k usposobljenostni preizkušnji je po predpisanim službenem potu pravočasno vložiti tako, da bodo 27. oktobra v rokah izpraševalne komisije.

+ **Pregledovanje hiš po zdravstvenih komisijah.** Piše se nam: V večerajšnjem »Slov. Narodu« se naznanja z magistrata, da se je poostriž revizija na trgu, osobito sadja in zelenjave in da zdravstvene komisije pregledujejo hiše, da se odkrijejo oziroma odpravijo morebitni zdravstveni nedostatki. Od vsega srea bi pripočeli tem komisijam, da pregledajo kleti, kjer imajo branjeve spravljeno sadje in zelenjavo. Našli bodo tam cele kupe podgan, ki oblezejo vsako stvar, ki se potem prodaja na trgu. Podnevi so seveda podgane skrite, ponoči pa pridejo na lov, ki se jim vselej prav dobro obnese.

+ **Uboga drevesa!** Piše se nam: Fred tedaj ste opozorili, da bi se naj pazilo na letos zasajene kostanje na Prulah, kjer zidajo novo šolo. Ali mislite, da so kaj zalegle Vaše besede? Cisto nič. Par dreves je res ograjenih, večina izmed njih je pa prepuščena vsem nesrečam in hudobnostim: mirmovozetih in mimoidočih. Ni ga drevesa, ki bi ne bilo ali obrezano ali odgrinjeno. Ze samo na sebi bi bilo potrebno, da bi drevesa, ki so še mlada, dobila opore v obliki kolov, tu pa se dela z njimi, kot bi bili javni nardi postavljeni za par mesecev in kakor bi vse skupaj ne veljalo niti solsa. Rajši nič kot tako gojenje nasadov. Sicer bi bil pa za Prule krvavo potreben kak stražnik, ki bi imel večkrat dosti opraviti.

+ **Obešenece so našli v gozdu »Bajlovec«** v občini Dobrunje. Star je kakih 30 do 40 let. Pri njem se je našel en dežnik, črna klobuk, politerka, steklenica z napisom »Cognac«, celovna ura s srebrno verigo in konpasom kot priveskom ter denarnica z 19 K 86 v denarju.

+ **Velika pobožnost.** V nedeljo pobožne je na postaji v Domžalah pred prihodom vlaka iz Kamnika mlad dolg kaplan vzbujal splošno pozornost. Stal je ob železniškem tiru in molil brevir s tako demonstrativno pobožnostjo, tako ostentativno in izživaje, da se mu je vse smejala. Čmukal je z ustmi, kot bi jedel žgance, tu in tam svignil z oči kvišku, potem pa spet odpiral usta, da se je bilo bati da bo snedel brevir. Ker so nekateri mladi kaplani zelo domišljavi, je soditi, da je fant hotel s svojim obnašanjem gledalcem imponirati in jim pokazati, kako strašansko velika je njegova pobožnost. Pa ljudje niso prišli do tega prepričanja, ampak so smatrali, da mora biti ali nekolike prifrknjen ali pa je velik komedi-jant.

+ **Nesreča.** Ko je večeraj 31letni delavec Anton Eržen iz Šmartnega pri Litiji v gozdu sekal drva, se je vseknil v levo nogo ter tako poškodoval, da so ga morali prepeljati v deželno bolnišnico.

+ **Živinska žena.** Zvečer dne 15. t. m. je prišel gosteč Andrej Obreza s Klanca v litijem okraju nekoliko pijan domov. Žena ga je začela takoj zmerjati, vrgla ga je na tla, ter davila za vrat. Slednjič je moža polila s petrolejem ter ga zažgala. Prepeljali so zelo nevarno opečenega Obrezo v deželno bolnišnico, ženo so pa zaprli.

+ **Za rešitev življenja** je priznala deželna vlada Apoloniji Andrejuzi na Zirovskem Vrhu pri Sv. Urbanu

znesek 52 K 50 v, ker je resila 17 ognja poldrugo leto starega otroka.

+ **Planinske kočje.** Vsled krasnega vremena ostanejo naslednje kočje Slov. plan. društva še odprte in sicer: Triglavski dom na Kredarici do 28. septembra, Aljažev dom v Vratih do 3. oktobra in Vodnikov koča na Velem polju do 26. septembra.

+ **Požar v Raču pri Št. Petru na Kramu.** V nedeljo ponoči je izbruhnil v hiši gospodinjje Tomšič (gospodar je v Ameriki) nenadoma ogenj, ki so ga Baški fantje takoj zapazili ter prišli na pomoč. Rešili so z veliko požrtvovalnostjo iz dima in ognja v sobi apčo ženo in otroke. Kmalu pa je prihitelo še gasilno društvo iz Zagorja, ki je s svojo vrlo izvržano četo (vseh skupaj 22 mož) pomagalo gasiti, da se je omejil ogenj le na to hišo. Poslopje je bilo zavarovano pri banki »Slaviji« in enako okoli stoječa; zato je prav, da banka z veliko podporo pomore vrlému društvu, ki je bilo v kratkem času že tretjič v ognju.

+ **Iz Kozjega** nam piše prijatelj našega lista: V Sevnici ob Savi je umrl dne 12. t. m. v visoki starosti poljski župnik Martin Kragl. Pokojnik je bil vrl Slovenec, ki ni poznal strankarske razlike med Slovenci, vzoren duhovnik in blaga duša — naj mu bo lahka domača zemlja! Pred kratkim so se vršile tukaj občinske volitve; čudno smo se čudili, ko smo izvedeli, da je bil izvoljen za odbornika v I. volilnem razredu Alojzij Kragora, vpokojeni graščinski oskrbnik. Mož je sicer rodom Čeh ali po vsem Štajerskem poznat kot hud nasprotnik Slovanov, in čeravno prebiva okoli 20 let v Kozjem, ne zna slovensko niti za silo in mrevrari tudi nemščino, kakor gornjštajski kmet. Morda nam razodene kdo vzrok tega čudnega postopanja volilcev I. volilnega razreda, potem bomo nekaj več povedali o tem možaku. Naša požarna bramba se ne gane, celo tekoče leto nismo videli nobene vaje, ter se je nehalo tudi pobirati udnine. To je tem bolj obžalovanja vredno, ker se je uvedlo lanske leto slovensko poveljevanje pri požarni brambi; upamo, da zadostujejo te vrste, da začne to prepotrebno društvo vnovič delovati.

+ **Ali mora avtomobilist plačati mitnino?** Te dni se je peljal neki avtomobilist s svojim malim avtomobilom skozi Celje. Ko je dirjal mimo mitnice, je začel mitniški paznik kričati na vse grlo, naj vendar avtomobilist ustavi svoj voz. Mož je mislil, da se je zgodila kak nesreča, zato je res ustavil avtomobil ter se vrnil na mitnico. »Kakor se meni dozdeva, gospod avtomobilist, še niste plačali mitnine, ga nahnili paznik.« »Od kdaj vraga vendar se plačuje od avtomobilov mitnina?« vpraša presenečeni avtomobilist. »Od samokolnic in dvokolnic se plačuje vedno po 14 vin, in zato morate tudi vi plačati od svojega voza 14 vin.« Avtomobilist naj je še tako premišljal, v kakem sorodu je njegov avtomobil s samokolnicami in dvokolnicami, plačati je moral strogo pazniku 14 vin., da jo je mogel dalje odkuriti s svojo »samokolnico«.

+ **Nevaren požigalec.** V teku zadnjih štirih let se je primerilo v Ljutomerem okraju na Štajerskem ne navadno veliko število požarov. Ljudje so bili v velikanskem strahu, kajti vedeli so, da je med njimi hudobnež, ki jim uničuje vse premoženje, pa ga nikakor niso mogli izslediti. Zdal se je posrečilo orožnikom v St. Jurju ob Ščavnici, da so dobili brezvestnega človeka v svoje roke. To je 23letni kočarjev sin Jernej Šek iz Drakovcev pri Mali Nedelji. Šek je sam izdeloval neko gorljivo tvarino, s katero je namazal stvari, ki se rade vnamejo. Dotična tvarina se vname šele čez več ur, zato je bil Šek vselej že daleč od kraja, kjer je zanetil požar. Zaradi tega mu je bilo pa tudi tako težko priti na sled. Šek priznava, da je zažgal kakih trideset poslopij. Iz tega priznanja je razvidno, da je napravil brezvestni človek ogromno škodo in da je marsikakega posestnika spravil na beraško palico. Šek pravi, da ni zažgal vsled maščevanja, marveč zato, ker je tako rad opazoval požar. Že kot otrok se je najrajši igral z vžigalicami. Ljudje si bodo zdaj gotovo oddahnil in bodo brez skrbi spali vsaj toliko časa, dokler bo Šek v zaporu v Ljutomeru. Največ zaslug na tem, da je prišel požigalec pravici v roke, imajo orožniški stražmojster Šindelar, ter orožnikpa Cizerl in Kavčič.

+ **Ponesrečen beg.** Kovaški pomočnik Karel H. iz Podgore pri Gorici je bil do večeraj toliko časa na hrani pri neki stranki na Poljanah, da je napravil čez 20 K dolga. Večeraj jo je hotel pa natihome odkuriti nekam z vlakom, a se mu ni posrečilo, ker ga je takoj pri prihodu na kolodvor sprejel stražnik in aretoval. Oddali so ga sodišču.

+ **Ponesrečena goljufija.** Iz Trsta poročajo: Tukajšnja filijalka kreditnega zavoda je dobila 15. t. m. od dalmatinskega zemljiško - kreditnega zavoda v Zadru pisмено naročilo, naj nakaše Vincencu Dolnic - Vuka-

čicu v Ljubrovniku 63.300 K, Jozeru Kopicicu v Gružu 16.500 K v denarnih pisnih. Ker je bilo naročilo popolnoma po predpisih napravljeno, je banka izvršila naročilo, obenem pa sporočila zemljiško - kreditnemu zavodu v Zadru, da je naročilo izvršila. Ta je pa brzogovorno odgovoril, da je naročilo ponarejeno in da je inhibiral na pošti izročitev denarnih pisem adresatu. Faktično je v soboto pošta denarna pisma kreditnemu zavodu vrnila. Stvar preiskuje sodišče.

+ **Gost zabodel krčmarja.** V nedeljo zvečer je prišel nek 23letni Tulij Fait, stanujoč v ulici Madonnina v Trstu, in krčmo Josipa Pavlo v ulici Scolinata v Trstu št. 2 in zahteval dalmatinskega vina, katerega je tudi dobil. Ker je bil že pijan in je le še zahteval, mu krčmar ni hotel ustreči, temveč ga je pozval naj zapusti gostilno, česar pa razsajajoči Fait ni hotel, dokler ga ni Pavlo vrgel čez prag. — Ali Fait se je kmalu vrnil v družbi svojega brata Mario ter po kratkih opazkah zabodel z vso močjo s čevljarškim nožem Pavlo v prsa ter zbežal. Pavlo se je v krvi zgrudil. Poklicali so zdravnika, ki je dal težko ranjenega nemudoma odpeljati v bolnišnico. Ali le težko, da ga rešijo, ker ima prebodena pljuča. — Fajta išče policija. Mario Fait je izjavil, da ni vedel, zakaj ga hoče imeti brat seboj in kaj sploh namerava.

+ **Griza med vojaštvom.** Med tržaškim vojaštvom razsaja krvava griza. Mnogo vojakov in častnikov leži bolnih, kar pa vojaška oblast prikriva.

+ **Pojasnilo.** V današnji jutranji številki smo poročali, da se je zlomila na odru pri stavbi nove obrtne šole Dominiku Gierettiju deska, vsled česar se je ponesrečil. Sporoča nam, da dotična deska ni bila prstavnem odru, temveč je bila kakih 45 cm oddaljena in nekoliko višje od odra. Ponesrečenec se je te deske poslužil le vsled neprevidnosti.

+ **Orožje ni za otroke.** Dne 18. t. m. sta se v Celju igrala s flobertovko 14letni trgovčev sin Viljem Putan in 16letni trgovski vajenec Rudolf Dornik. Ko je hotel Dornik petelinu odpeti, se je puška sprožila in krogla je sfrčala Putanu med rebra na levi strani. Krogla je fantu obšla v teslu.

+ **Rogovilež.** Danes ponoči se je skozi okno pri hlevu na Marije Terzije cesti št. 12 vtihotapil nek odpuščen hlapec, potem pa začel po hlevu razbijati in klicati druge hlapce na korajžo. Naposled je razbil nek kovčeg ter vzel iz njega nekaj denarja in nato zopet odšel iz hleva.

+ **Delavsko gibanje.** Večeraj se je v južnega kolodvora odpeljala v Ameriko 81 Macedoncev, 33 Slovencev in 41 Hrvatov. 13 Hrvatov je šlo v Trst, 35 v Zagreb, 53 v Ribnico, 37 pa v Kočevje.

+ **Izgubila je neka gospa črno denarnico,** v kateri je imela 5 K denarja.

„Slovenski Narod“ izhaja dnevno dvakrat.

Narodna obramba.

Za Tomaj-Dutovlje in okolico se je ustanovila zadnja nedeljo nova podružnica Ciril-Metodove družbe. Občni zbor se je vršil v prostorih »Vinarske zadruge« ob lepi udeležbi. Glavno družbo je zastopal potovahi učitelj Ante Beg, ki je imel daljši nagovor. Govorila sta še gg. nadučitelj Ant. Kosovelj in dr. Černe. V glavni odbor so bili izvoljeni: župan Jos. Uraun, predsednik, nadučitelj Anton Kosovelj; tajnik, Leopold Sirca, trgovec v Dutovljah za blagajnika in ga. Matilda Ravbarjeva v Dutovljah za podpredsednico. Za vsako vas so bili izvoljeni posebni zastopniki. Zanimanje je jako lepo ter šteje nova podružnica že sedaj nad 80 članov. Ob enem so začeli mladeniči in mladenke nabirati med seboj za 1 kamen k obrambnemu skladu pod geslom: »Mladina mladine! Nova podružnica obeta postati najmočnejša na Krasu.

Društvena naznanila.

Pevski zbor slov. trg. društva »Merkur« opozarja vse dosedanj gg. pevce, kakor tudi vse one gospode, kateri imajo veselje do petja, da se niso člani pevskega zbora na se stanek, kateri se vrši danes v torek 20. t. m. ob pol 9. zvečer v društvenih prostorih, radi pevskega vaj.

Prosveta.

Izredni občni zbor »Glasbeni Matici« se vrši v torek, dne 4. oktobra v dvorani »Glasbene Matic« Vegova ulica št. 5 z dnevnim redom predlog osrednjega odbora.

Dramatično društvo v Mariboru. Gledališka sezona 1910/11 se odpre v nedeljo, 2. oktobra. Predstave s

podo vršile trikrat na mesec in sicer prvo nedeljo zvečer, drugo nedeljo popoldne in tretjo nedeljo zvečer. Novosti: Gangl: »Sin«. Drama. Gangl: »Sad greha«. Drama. Schwyher: »Rediz in pravnost«. Tragedija iz dijaškega življenja. Schubert: »Žeteva«. Drama. Bazzet: »V znamenju križa«. Zgodovinska slika. Kratz Neal: »Olimpijske igre«. Detektivna burka. Krsnik: »Testament«. Narodna igra. Jurčič: »Tihotapec«. Narodna igra. Meško: »Matija«. Drama. Walter in Leon: »Gospodje sinovi«. Burka. Rob de Flers: »Ljubezen bdi«. Komedija. Lokay: »Hrošček«. Veseligr. Starogorski: »Petkov Tone«. Ljudska igra. Starogorski: »Gospod Janez«. Igrokaz. Brandon Thomas: »Charlesjeva teta«. Gluma. * »Robert in Berttram«. Burka. Gavault: »Gospodična Josette moja žena«. Veseligr. Zeel: »Rezervistova svatba«. Burka. Nestroy: »Danes bomo tičie«. Burka. Bracco: »Izgubljenje«. Drama. Kadelburg: »Dva srečna dneva«. Veseligr. Lauff: »Vražja misel«. Burka. Rauchenegger: »V krvi«. Ljudska igra. Stech: »Prostozi-darija«. Veseligr. Jelenc: »Erazem Predjamski«. Drama. Görner: »Pepekla«. Čarobna igra. Hötzel: »Janko in Metka«. Bajna igra. Mosenthal: »Deborah«. Narodna igra. Engel in Horst: »Pereant možes«. Veseligr. — Reprize: Govekar: »Legijonarija«. Narodna igra. »Rokovnjačie«. Narodna igra. »Deseti brate«. Martin Krpan. Dramska priredka. Nestroy: »Lumpacij Vagabund«. Čarobna burka. Kratz Neal: »Veleturista«. Burka. Forster: »Krasna Lidca«. Ved. »Krasna Tugendreich: »Gracarija«. Igrokaz. Ernst: »Odgojitelj Lanovec«. Veseligr. — Pri predstavah sodeluje orkester Glasbenega društva v Mariboru. Gosti iz Ljubljane: G. Bukčičeva, gospiet Thalerjeva in Wintrova. Gospodje: Božičev, Nučič, Povhe, Skrjanišek in Verovšek.

Slovenski jug.

... Odmev »veleizdajniškega« procesa. Včeraj je bila pred zagrebskim sodiščem razprava proti dr. Radomiru Walterju, češ, da je dne 9. marca 1909 med razpravo o »veleizdajniškem« procesu, ko je predsednik oglašil sklep sodišča, da se vohun Nastie zasliši kot zadnji med pričami, vykliknil: »To je lopovščina!« Municeiral je dr. Walterja dr. Ivica Frank. Na to denunciacijo je bil dr. Frank takoj aretiran in je bil 14 dni v okroglovalnem zaporu. Senatu je predsedoval svetnik Tarabochia, ki je razsodil razpravo v »veleizdajniškem« procesu. Dr. Walterja je zagovarjal dr. Hinković. Najprvo je izjavil, da je obtoženec dr. Walter, ki je povedal, da je izrekel besede: »Bila lopovščina!«, toda ne, da je izrekel obtožbo, po sklepu senata, da je Nastie zasliši kot zadnjega priče, in sicer največ neposredno po izjavi zagovornika dr. Lukinića, da je zagovornikom »veleizdajniškemu« dal na razpolago izvod tiskane stenografskega zapisnika. Na to izjavo je dr. Walter nasproti izjavil, da je sosedoma dr. Zaniću in Gabronu pripomnil, da bi bila lopovščina, ako bi se braniteljem ne dal na razpolago stenografski zapisnik. Nato se je prečital stenografski zapisnik obravnave, nakar je predsednik Tarabochia konstatiral, da so se iz obtožbe lahko motile in da je obtožbeni položaj tak, kakor ga je izjavil obtoženec. Priče obtožbe so bili Ignacij Gabron, mizar, Nikola Lukinić, umirovljen finančni paznik in denuncijant dr. Ivica Frank sam. Senatu so zatrjevali, da so slišali inkriminirane besede, na detalje pa se ni mogel izmisliti niti eden od njih. Zanimljivo je, da je dr. Zanić in pravnik Gasparić izpovedala točno tako, kakor je povedal dr. Walter. Nato sta govorila se državni pravdnik in zagovornik dr. Hinković. Sodišče bo razsodilo sodbo naknadno.

Sestanek »Svobodne Misli« v Zagrebu. Hrvaski in srbski svobodnjaci so imeli preteklo nedeljo sejo v hotelu »Royal« v Zagrebu. Predsedoval je Davorin Trstenjak, ki je med drugim naznanil, da šteje »Svobodna« »Svobodne Misli« že 800 namernikov. Nato je imel filozof Dimi- Mitrinović poljudno predavanje o »Svobodni misli in o svobodni vesti«.

Klerikalno »Hrvatstvo« je pretihalo s sobotno številko izhajajočim. Kot glasilo fuzioniranih klerikalcev in frankoveev izhaja sedaj »Hrvatsko Pravos«, ki je včeraj izšlo v slavnostni izdaji.

— Proslava bitke pri Varvarinu. V nedeljo je preteklo 100 let, odkar je bila bitka med Turki in upornimi Srbi pod Karagjorgjem na po-

lju pri Varvarinu. Te bitke so se udeležili ruski prostovoljci pod generalom grofom O' Rurkom. Bitka je pričela z megdanom (dvobojem) med Srbom Jovanom Kurzulom in Turkom Alijem. V megdanu je padel Turk Ali. Tadi bitka je končala s sijajno zmago srbskih ustavev. Stoletnico te bitke so slovesno praznovali. V Varvarinu so odkrili spomenik Jovanu Kurzulu, na bojišču pa spomeniku padlim junakom. Slavnosti so prisostvovali: kralj Peter s celim dvorom, vlada, vsi člani ruskega poslaništva, grof O' Rurk, vnuk generala O' Rurka, zastopniki raznih društev in tisočglava množica naroda.

— Sensacionalna afera na Bolgarskem. O senzacionalni aferi v Varni smo obširno poročali. V tej aferi je igral glavno vlogo Nemeš Weiner, ki je hotel v svojem hotelu v Varni ustanoviti igralnico za hazardiste. Po opetovanih prošnjah je dobil to dovoljenje. To dovoljenje, za katero je Weiner izdal 200.000 levov in na katerem sta bila podpisana sekijska načelnika v ministrstvu notranjih del Bačvarov in Govedarov, pa je bilo baje falsificirano, vsaj tako se je prvotno zatrjevalo. Da pa se vendarle sumi, da sta imenovana sekijska načelnika zapletena v afero, dokazuje vest sifjske »Rječie, da je državno pravdnistvo dalo oba sekijska načelnika Bačvarova in Govedarova aretirati.

Književnost.

— »Slovenski Trgovski Vestnik« ima v svoji 9. številki sledečo vsebino: 1. Slovenski narodno - gospodarski kongres. 2. Sr. Stupar: Mednarodni občevelni jezik esperanto. 3. I. Skalar: Javna skladišča. 4. I. Skalar: Slovenski industrijalni klub. 5. Rudolf Segar: Karteli in trgovina. 6. Slovensko trgovsko društvo v Celju. 7. Društvo slov. trgovskih potnikov. 8. Raznosterosti: Zavarovalne premije leta 1908. — Država in trgovsko solstvo. — Zavod za pospeševanje obrtnega kredita. — Akejski družba »Vila« v Bosni. — Ustanove za trgovske eleve v inozemstvu. — Draginja živil. 9. Društvene vesti. 10. Književnost. 11. Oglasi.

Razne stvari.

* **Vlem v vilo.** V vilo bankirja dr. Mösslerja blizu Berolina so ponoči vlomili tatovi. Odnegli so za 350.000 mark dragocenih stvari.

* **Nemški vohuni na Ruskem.** Za časa manevrov grenadirskega zbora v Moskvi so zaprli nemškega poročnika Heinzeja in nadporočnika Wenzla zaradi vohunstva.

* **Škranileci grobov.** V Orlovi v Sleziји so poznani ponočnjaki na židovskem pokopališču razkopali več grobov in izruvali okrog 40 nagrobnih kamnov.

* **Amerika se hoče pripraviti.** Predsednik Taft je v nekem svojem govoru naglašal, da bo zahteval meseca septembra, povodom zborovanja kongresa, da se dovoli dva milijona dolarjev za utrdbe ob panamskem prekopu. Nadalje bo predlagal, da zgrade Zedinjene države dva drednota.

* **Zaljubljena knjigovodka.** 25letna knjigovodka Stirling, ki je bila dva tedna v službi pri dunajskem vseučiliškem profesorju Pohlu, je le - temu ukradla iz miznice čekovno knjigo, na katero je dvignila pri poštni hranilnici 2000 K. Od teh 2000 K je takoj podarila 1000 K svojemu ljubčku, nekemu izvoščku. Zaljubljeno knjigovodko so zaprli.

* **Kupujte nemške češplje!** Na trgu v Mostu na Severnem Češkem prodajajo češplje nemške in češke kmetice. Toda sam vrag vedi, kako je to, da češke kmetice prodajo vse češplje, nemške pa jih morajo voziti domov, ker jih ne morejo prodati. In celo cenejše so nemške češplje, kakor pa češke. Vočilec toliki mlačnosti popolnoma opravičeno poziva »Brüxer Volkszeitung«: Nemci, kupujte samo nemške češplje!

* **Ceden duhovnik.** V Serramoneesci na Laskem so obsodili duhovnika Karla Fuscota na deset mesecev ječe, ker je s svojim očetom grdo ravnal. Ta duhovnik, ki tako lepo izpolnjuje četrto božjo zapoved, je bil že zaradi ponarejevanja listin obsojen v tridesetmesečno ječo. — »Avantie mu tudi očita, da je zasledoval svoje sestre z nečednimi ponudbami, predno so se omožile, zadnji čas pa ni dal miru neki svoji svačkinji, kateri je pred nedavnim časom umrl mož. Navzlic temu pa ostane don Fusco duhovnik. Deset mesecev bo imel v svoji župniji namestnika. Ko bo pa prišel iz ječe, bo zopet pasel svoje ovčice.

Telefonski i iznajmljivački posrednik.

Štajerski delalni zbor.
Grušec, 20. septembra. Štajerski delalni zbor se je danes dopoldne ob 11. uri sešel k zasedanju. Dnevni red obsega samo formalne zadeve, da se na ta način pridobi čas za pogajanje s slovenskimi klerikalci. V nemških krogih se pojavlja vedno močnejše upanje, da bo slovenska obstrukcija v delalnem zboru prenehala.

Strahovita železniška nesreča.
Amsterdam, 20. septembra. Danes ponoči ob 2. uri 20 minut se je pripetila pri postaji Rotterdam smrtelna strahovita železniška nesreča. Drug ob drugega sta namreč trečila dva brzovozlaka in sicer brzovlak št. 102, ki pride iz Pontalba in vozi na Dunaj, odnosno v Prago in pa brzovlak št. 101, ki pride z Dunaja. Posledice so naravnost strahovite. Med potujočim občinstvom, ki je večinoma spalo, je nastala mučna panika. Pontabski brzovlak je deloma popolnoma razbit. Takoj po nesreči so potegnili izpod razbitih vozov 3 mrtve in 10 težko ranjenih; kmalu nato pa so umrle še 4 težko ranjene osebe. Imena in značaj mrtvih in težkoranjenih dosežaj še niso znana. Poštna ambulanca je popolnoma uničena. Izmed mrtvih je znano samo ime višjega kondukterja Nesserja, ki je vozil na pontabskem brzovozlaku. Vsled nesreče pa je znorel višji kondukter dunajskega brzovozlaka z imenom Mandl.

Amstetten, 20. septembra – Tukaj je razširjena govorica, da so desedaj potegnili izpod razvalin razbitih brzovlakov že 10 mrtvih. Iz Knittelfelda se je odpeljal na lice mesta pomožni vlak. Zadnji vozovi pontabelskega brzovlakova so imeli potnike iz Trsta in Ljubljane. Ti potniki pa so le deloma ranjeni in sicer vsi lahko. V tem brzovlakcu se je nahajal tudi trški namestnik princ Hohenlohe. Kako je nesreča nastala, dosedaj še ni natančno dognano. Mnogo pa govorijo za to, da je najbrž poslušajoči uradnik kriv te strahovite nesreče.

Pasivna rezistenca južnih železničarjev.

Dunaj, 20. septembra. Danes opoldne je izdalo ravnateljstvo južne železnice komunikе, v katerem se naglasja, da se pasivna rezistenca uradništva južne železnice ne občuti skoraj nič, da osobne promet radi tega ni prav nič oviran, pri tovornem prometu pa da se rezistenca prav malo pozna. Poročila s proge pa vedo poročati čisto o nekaj drugem. Res pa je, da je osebnі promet na južni železnici prav malo oviran, to pa radi tega, ker so uradniki osobne vlake izrečno in sporazumno izvzeli iz rezistenice.

Dunaj, 20. septembra. Iz krogov kkaliranih železničarskih društev prihajajo poročila, da se ogorčenje uradništva južne železnice, kakor tudi ostalih koaliranih železničarjev proti socialnim demokratom in železničarjem te stranke z vsakim dnem stopnjuje. Ti namreč s podvojeno silo in pridnostjo sedaj pri pasivni rezistenci uradništva opravljajo svoje posle. Ponderja se, da bo uradništvo to vedelo v bodoče upoštevati, ker sedaj ve, kako pridni in vztrajni znajo biti socialno - demokrati železničarji, ako hočejo prijeti za delo.

Dunaj, 20. septembra. V krogih koaliranih železničarskih društev se zatrjuje, da je največ upanja na popoln uspeh vseh zahtev, ki so jih stavili uradniki in ki niso samo v interesu uradništvu samemu, temveč v interesu celokupnih železničarjev. Če se ti uspehi proti volji socialnih demokratov dosežejo, je pričakovati v socialni demokraciji velikanskega poloma, ker so že danes vsled prenehanja in nepremišljenega postopanja socialno - demokratskih voditeljev mnogi v socialni demokraciji organizirani železničarji nezadovoljni.

Rumunski trgovski minister na Dunaju.
Dunaj, 20. septembra. Danes dopoldne je obiskal rumunski trgovski minister Constantinesco avstrijskega trgovskega ministra dr. Weisskirchnerja in konferiral z njim o vprašanju uvoza rumunske živine in mesa.

Igralec Kainz umrl. Dunaj, 20. septembra. Danez zjutraj ob pol 6. je umrl najslavitejši nemški igralec Josip Kainz. Kainz jebolehal na črevesnem raku. Bil je že lansko leto operiran. Že takrat so zdravniki uvideli, da je izgubljen in da ga ne bo mogoče ohraniti in da bo operacija pravzaprav zaman. — Letos je Kainz nanovo obel in sedaj je tudi težki boleznj podlegel.

Nemški cesar na Dunaju.
Dunaj, 20. septembra. Nemški cesar Viljem se je pripeljal danes dopoldne ob pol 10. na Dunaj in je bil sprejet od našega cesarja, v čigar spremstvu so se nahajali vsi nadvojvodi.

Spravne konference med Čehi in Nemci.

Praga, 20. septembra. Danes ob 10. dopoldne so se začele pravne konference med Čehi in Nemci. Konferenco je otvoril višji deželni maršal princ Lobkowitz, ki je v svojem nagovoru pozdravil vse navzoče. Imenom vlade je nato govoril cesarski namestnik grof Coudenhove, ki je v svojem govoru apeliral na delegate obeh narodnostnih skupin, naj se potrudijo in najdejo kompromisno formulo. V imenu Čehov je nato govoril deželni odbornik dr. Skarda, ki je v svojih izjavah preciziral stališče Čehov in poudarjal, da so Čehi pripravljeni skleniti z Nemci mir. Za dr. Skardo je nato govoril dr. Eppinger, ki je v svojih izjavah zahteval stališče, katero hočejo zavzeti pri spornih konferencah češki Nemški.

Parlament na Španskem.

Madrid, 20. septembra. Ministrski svet je sklenil včeraj zvečer v svoji seji, da se skliče parlament na 6. oktobra.

Gospodarstvo.

— **Letošnja vinska letina** bo na Slovenskem večinoma jako slaba. V nekaterih najvinorodnejših krajih sploh ne bodo letos ničesar pridelali. To je za vinogradnike jako težak gospodarski udarec. Ker vinotržci in gostilničarji ne bodo mogli dobiti domačega pridelka, ga bodo šli iskat na tuje. Narodnogospodarski interes priporoča, naj gostilničarji vsled pomanjkanja vina forsirajo vsaj domače pivo, da bi ostal denar v domačih krajih, torej pivo iz pivovarne v Laškem trgu, na Vrhniki in makari v Mengšu. Za vino bo najbolje, da ga kupijo v Dalmaciji. Na otoku Vis v Dalmaciji bo letos mnogo in dobrega vina, pa tudi drugod po Dalmaciji. Tudi na južnem Tirolskem bo mnogo vina in takisto ponekod na Ogrskem. Na južnem Tirolskem je naseljenih več Slovencev, ki bi letos lahko z vinjsko kupčijo lahko lepo uspevali. Naj se oglase! Če že moramo tuje pridelke kupovati, kupujmo jih od rojakov.

— Kmetijske razstave v Kandiji. V nedeljo in ponedeljek sta bili v Kandiji pri Novem mestu dve razstavi s premovanjem. Prva je bila perotinska razstava na županovem dvorišču. Razstavljenih je bil v primeri z obsežnostjo okoliša premalom kurnikov, posebno gosi in race, še bolj pa purani so bili prepičelo zastopani. Vendar pa je bila razstavljena perotnina še precej lepa, posebno ona družbe Kraps in Ditrich, prvega zavoda za opitane in rejo perotnine na Kranjskem. Razstavljeni so bili tudi razni stroji in posode za rejo perotnine. Družba Kraps in Ditrich je poslala na ogled stroj za valjenje jaje. Potem so bile pri tvrdki Fr. Zimmer na Dunaju izdelane posode za napajanje in krmo perotnine in mlini za mletje kosti, ki so zdrobljene jako dobra hrana za perotnino. Te pripra-

ve olajšujejo rejo in manjšajo stroške. Sploh bi se morala reja perotni-
ne pri nas bolj gojiti. — V ponedeljek
je bila razstava goveje živine in pra-
sičev v Kandiji na odnotnem sejmi-
šču. Razstava je imela namen, da se
živinoorejci tega okraja s primerja-
njem govedi vzpodbudijo k uspešnej-
šemu napredku živinoreji. Dasi je
sejmišče v Kandiji precej obširno,
vendar služi le majhen del tega pro-
stora naslovnemu namenu. Tudi raz-
stavljena živina ni izpolnila name-
nenega ji prostora. Prašičev je bilo
malo pripeljanih; precej iz desk zbi-
tih staj je bilo praznih. Vsekakor pa
so bili pripeljani prašiči in svinje z
mladiči lepe vrste in dobro rejeni.
Vse premalo je bilo pripeljanih bi-
kov, katerih število je znašalo la 15.

dočim je bilo zanje določenih 20 premij. Precej je bilo krav in sicer 65 molznih in 41 telic. Za obe vrste je bilo izdanih 30 premij. G. Rohrmann, ravatelj na kmetijskih šoli na Grmu opozarja na nekaterih posebnosti živinorejce na nekatere hibe pripeljane živine, katere je treba odpraviti potom umnega živinorejstva.

— **Prodaja konj v Beljaku.** Oskrbnovalna komisija c. k. trenske divizije št. 3 v Gradcu naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da bo dne 4. oktobra t. l. dopolne prodala na živinskem semnjišču v Beljaku po licitaciji 400 odbranih konj proti plačilu cene v gotovini in kolkovne pristojbine ter 3% kupnine za deželni in krajevni ubožni zaklad za uboge.

— **Zakupni razglas.** C. in kr. vojaško oskrbovališče v Ljubljani naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da razpisuje c. in kr. intendenca 3. voja v Gradcu zagotovitev kruha in ovsa za leto 1911. Zakupne razprave se bodo vršile v raznih krajih v času od 7. oktobra do 5. novembra t. l. Tozadevni razglas je interesentom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pustoslemšek.

Darila.

13. izkaz radovoljnih darov za Sokolski dom v Hrastniku: G. Seb. Roš, Belgrad, 25 K, g. F. Šentjurer (56) 11 K 12 h. Po 10 K: gđc. L. Štefancič (240), g. R. Virant (390), g. M. Sorčan, gđc. Milka Šentjurer (289) in Neimenovan po „Slovenskem Narodu“. Gđc. Stanka Gnusova 9 K 30 h, g. dr. Gv. Serneč, Ormož, 9 K, g. J. Zotter. Gomilsko, 7 K 50 h. Po 5 K: g. R. Virant (233), g. K. Kunc, Ljubljana, g. Janko Bleiweis vitez Trsteniški, g. F. Supančič, Ljubljana, g. J. Gorup, Trst in g. Andr. Gabršček, Gorica. Po 3 K: g. prof. R. Perušek in dr. Plešić v Ljubljani. a po 2 K: g. Fr. Petek, Ljubno, g. K. Kumer, Kamnik, ter g. dr. Lemož, Slov. Bistrica. Po 1 K so izročili: I. Jan Hrastnik, A. Korošec, Radgona, Fr. Repič, Ajdovščina, V. Camernik, Celje, in „Brzjojav Laško-Ljubljana“. G. Jesešek, Dramlje, je poslal 40 h, a gramofon je prislužil 27 K 74 h. — Skupaj v tem izkazu 187 K 06 h, za katere se prav pristožno zahvaljuje odbor.

Kufeko
Za
otroke in
odrasle.

Prve tovari-
tete, tuzem-
stva in inoz-
emstva pri-
poročajo
"Kufeko"
kot najboljši-
še živilo

profi bijevanju, drinski,
katarju itd.

črevesnemu
1025

Mnenje gospoda dr. Petrasko pl.
Kornya,

Gospod **J. Serravallo**,
Trst.

Vaše Serravallovo kina-vino z železom se je izvrstno izkazalo v ženski klijenteli kot izvrstno želodčno krepilo.

Nadrag, 23. aprīļa 1909.
Dr. Petrasko pl. Kornva.

Meteorološki poročilo.

Višina nad morjem 306,2. Srednji zračni tlak 736,0 mm

Isotjav	Čas opazovanja	Stanje barometra v 12.00 ur	Temperatura v C°	Vetrovi	Nebo
19.	2. pop. 9. zv.	739.8	19.1	slab jug	jasno
20.	7. zj.	736.6	13.8	sl. zahod	pol. oblāk
			13.2	sl. jzahn.	del. oblāk.

Srednja večerajšnja temperatura 13.3°, norm. 13.3°. Padavina v 24 urah 0.0 mm.

Zahvala.

Povodom prerane smrti dragega soproga, očeta, starega očeta,
brata in tasta, gospoda

Karla Schenerja

izrekamo tem potom vsem, ki so rajnika tolažili ob bolezni, ga spremili k zadnjemu počitku in mu položili na krsto nebrot krasnih vencev, našo najprizrejšo zahvalo.

Osobito se zahvaljujemo prelagi ge. Jos. Hotschevarjevi za izredno naklonjenost in dobrolo. preč. duhovščini za slovesen sprevod. gg. pevcm Iza ginjaive žalostinke, sl. mešan. gardi in krški in meš. gardi in godbi iz Kostanjevce ter c. in kr. topničarskemu oddelku v Zado- vinku za korporativno udeležbo pri sprevodu, slav. gasilnim društvom v Krškem in na Vidmu in drugim deputacijam, slav. zastavstvu mesta Krškega in županstvu občine Krške, gg. zdravnikom in uradnikom, učiteljem in meščanom, častnim sestram bolnice Krške in vsem so- rodnikom, prijateljem in znancom, ki so se ga ob njegovi bolezi in smrti spominjali ter nas tolažili z ginjaivimi izrazi dobrodelne ga sočutja.

Naj ostane prelagi rajnik vsem v doberm spominu!

V Krškem, dne 17. septembra 1910.

Rodbini Schener-Kritzman.

Prodajalka

starejša, z večletno prakso želi mesta v kakšni trgovini z mešanim blagom na deželi. — Naslov pove upravištvu »Slov. Naroda«. 3172

Kontoristinja

izveščana v knjigovodstvu in zmožna slovenske in nemške korespondence se sprejme pri **Edmunda Kotzbeke** v Kranju. 3162

Staršem, ki nimajo otrok se odda vesela in zdrava enoletna

deklica za svojo

Vprašanja na naslov: **Pošte re-stante 198, Ljubljana.** 3168

Praktikant.

Kot praktikant želi vstopiti v kako **lekarno**

absolviran šestosolec. — Priglasitve na upravištvu »Slov. Naroda« pod »**Far-maceviti**«. 3164

Zavod Waldsee v Gorici.

Edini gosposki mestni zavod. V prvi vrsti se skrbi za dobro vzgojo in pouk goštev, ki obiskujejo gorške c. kr. srednje šole. Sprejemajo in poučujejo se tudi privrasti. Občevalni jezik v zavodu je nemški in ležalni jezik. Lega zelo lepa in kraj zdrav. Pomena izvrstna. Nadzorni strogi. Spreje-ma se le učenci iz boljših krogov. Pension 40 K. — Natanzneja pojasnila daje **ravnateljstvo.** 3132

Delniška družba na Primorskem išče

knjigovodjo

ki mora biti popolnoma izveščana v dvojnem knjigovodstvu in sestavljanju bilance. Zahteva se tudi znanje hrva-kega in nemškega jezika. 3170
Ponudbe z izpričevali in zahtevki glede plače naj se pošljejo upravištvu »Slov. Naroda«.

Prvi slovenski izpratani optik in strokovnjak Dragotin Jurman
Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 1.

Dr. Josip Buh

zdravnik na Vrhniki 3163

zopet ordinira.

Najboljša ura sedanosti:

zlatu, srebrno, tulu, niklajnastu in jekleno se dobi samo pri

H. SUTTNER

Ljubljana, Mestni trg.
Lastna tovarna ur v Švici.
Tovarilna varstvena zanka
I K O

Zelo priporočljivo

je, da pregledate, predno kupite stvari za uporabo in za darila, moj bogato ilustrirani glavni katalog z več kot 3000 slikami, ki ga pošljem na zahtevo vsakomur gratis in franko. **Jan Kemar, c. in hr. dovozi dobavitelj, Most št. 987, (Gorica).** 2912

Proda se v Celju v Rastovski ul.

gostilna „Stern“

stoječa tik celjske rotovža. Reflektanti, naj se ogledajo pri dr. **Alojziju Brediču, odvetniku v Celju.** 3154

Gostilna

v mestu ali na deželi se sprejme takoj na račun. Istotam se proda

gramofon

nov, malo rabljen
Naslov pove upravištvu »Sloven-skega Naroda«. 3159

Sukna
in modno blago za obleke priporoča
Xarel Xocian
tvornica sukna v
Humpolcu (Česko).
Vzorci franco.

Št. 62/a. n. 3.

več 400 GODI NA
Najboljše gubnoipomodnurobu nudi tvrditka
ANT-TOMEC
izvoz sukna u Humpolcu (Česko)
Ljubljana, Most št. 987, (Gorica).

Hotel Tratnik

„Zlata kaplja“
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 27
v bližini kolodvora.

Lepe zračne sobe.

Priznana fina kuhinja.

Izberne pijače.

Nizka cena.

Lepi restavracijski prostori in povsem na novo urejen 1913

velik senčnat vrt.

Vsako sredo pri ugodnem vremenu

velik koncert!

Št. 62/a. n. 3.

Razglas.

Na obrtnih nadaljevalnih šolah v Ljubljani in sicer: na strokovnih nadaljevalnicah za mehansko tehniške, za stavbne, umetne in oblačilne obrti, kakor tudi na splošni obrtni nadaljevalnici se prične šolsko leto **v nedeljo, dne 2. oktobra 1910.**

Vpisavalo se bode:
a) za strokovno nadaljevalnico mehansko-tehniških obrti v vodstveni pisarni I. mestne deške ljudske šole v Komenskega ulici št. 17;
b) za strokovno nadaljevalnico stavbnih obrti v vodstveni pisarni II. mestne deške ljudske šole na Čopovi cesti št. 5;
c) za strokovno nadaljevalnico umetnih in oblačilnih obrti v vodstveni pisarni na Erjavčevi cesti št. 21 pri tleh;
d) za splošno obrtno nadaljevalnico v vodstveni pisarni na Erjavčevi cesti št. 9 v II. nadstropju
povsod v nedeljo, dne 25. septembra dopoldne in pa v ponedeljek, torek in sredo, dne 26., 27. in 28. septembra od šestih do sedmih zvečer.

Sprejemali se bodo vajenci in vajenke (prvič). Vajenke in vajenci, ki vstopijo v šolo na novo se morajo izkazati z odpustnicami ljudske šole; vajenci, ki so pa obrtno nadaljevalnico že pohajali s svojim zadnjim izpričevalom.

Šolski odbor za obrtne nadaljevalne šole
v Ljubljani, dne 12. septembra 1910.

Za jesensko in zimsko sezijo

je prispelo nad 35.000 komadov svežega blaga in to:
nad 5.000 kom. oblek za gospode od K 8— naprej
„ 2.000 „ „ „ dečke „ „ 6— „
„ 2.000 „ „ „ otroke „ „ 4— „
„ 1.000 „ posameznih hlač za gospode „ „ 4— „
„ 500 „ „ modnih telovnikov „ „ 3— „
„ 5.000 „ pelerin iz velblodje dlake „ „ 6— „
„ 1.500 „ površnikov, raglanov in zimskih sukenj
„ 18.000 „ konfekcije za dame in deklice, kakor paletoti, raglani, mantile, kostumi, pelerine, krila in bluze.
Priznana nizka cena! Priznana nizka cena!

Angleško skladišče oblek
O. Bernatovič
Ljubljana, Mestni trg št. 5. 3147

Sposobna natakarica

ki ima dobro izpričevala, dobi takoj službo v Kolodvorski ulici št. 24, Ljubljana. 3165

Urarski pomočnik

21 let star želi službo na Kranjskem. Zmožen vsakega dela, s popolnim rojem. Naslov: **Franc Kompare, Ajdovščina - Sietki.** 3125

Ortopedično-zdravilni zavod
v katerem se zdravljuje pod nadzorstvom dr. Ivana Oražena raznovrstno slarivjanje hrbtnice, izbočen hrbet, rečneke rame, neenaka ledja itd, se nahaja na **Tujiškem trgu št. 4, I. nadstropje**
Pojasnila daje dr. Ivan Oražen ob svojih ordinacijskih urah od 9. do 10. ure dopoldne in 2. do 3. ure popoldne v **Wolfovi ulici št. 12.** 3023

Blagajničarka

se sprejme 3171
v kavarni „Avstrija“.

Moblevana

mesečna soba

eventualno s popolno oskrbo se odda takoj ali s 1. oktobrom **Pod Rožnikom, Večna pot 3** (uradniške vile). 3112

Abiturijent

želi vstopiti v pisarno ali v primerno službo. — Naslov se izve v upravištvu »Slov. Naroda«. 3135

Automobil

za 4 osebe
se po jako ugodni ceni proda. Več se poizve 1528

v Sp. Šiški 220, pri Šebeniku.

Signorina toscana (di Firenze) offre di dare

lezioni d'italiano

a piccoli ed adulti; condizioni convenienti e buona pronunzia. — **Ogni Martedì e Giovedì sera dalle 8—9 lezioni per commercianti a prezzi ridotti.** — Le lezioni cominceranno ai primi d'ottobre. 3138
Dalmatinova ulica 7, I. nadstr.

Kupujte in zahtevajte edino le
CIRIL in METODOV ČAJ
je najboljši. 13
Glavna zaloga pri Prvi slov. zalogi čaja in ruma na debelo v Ljubljani, Rožna ulica št. 41.

A. Lukič Ljubljana, Pred škofijo 19
priporoča po znano nizkih cenah
obleke za šolsko mladino
najmodernejše površnike in pelerine za gospode in dečke. Vedno najnovejša konfekcija za dame in deklice. Strogo solidna postrežba. 958

Valjčni mlin v Domžalah
I. BONČAR, LJUBLJANA
Centralna pisarna in skladišče: **Vegova ulica 6.**
Telefon interurb. št. 129. Telefon interurb. št. 129.
Priporoča pšenično moko izvrstne kakovosti kakor tudi otrobe in druge mlevske izdelke.
Zastopstvo in zaloga v Gorici: **Peter Grudon & Comp., Stolni trg 9.** 2403

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.
Delniška glavica K 3.000.000. Stritarjeva ulica št. 2. Rezervni fond 480.000 kron.
Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.
Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih **4 1/2 %**
Promoslo zemljiških sročk k izrobanju 3. septembra t. l. po K 5-30, k izrobanju tiskanih sročk 1. oktobra t. l. po K 8—.